

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 38 (1077) 1970 RUGSĖJO-SEPTEMBER 17

• LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY •

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Rašybos reforma?

Kiekvienoje senesnės kultūros tautoje amžių eigoje kinta kalba. Tai pirmiausia vyksta dėl vidinių priežasčių — keičiasi tarmės, šnekamoji kalba turi tendencijos trumpinti savo žodžius, siaurinti gramatinės formas ir pan. Išorinių priežasčių eilės pirmoje vietoje stovi kaimyninių kalbų įtaka, įnešanti naujų žodžių ir skirtingų sintaksinių formų. Dar daugiau negu šnekamoji kalba kinta rašto kalba, ypač rašyba, ir čia išorinės priežastys turi ypatingos įtakos. Kai tauta apsigūnia į valstybę, iškyla reikalas turėti vieną bendrinę kalbą ir bendrinę rašybą, kurios būtų laikomasi valdžios susirašinėjime, spaudoje ir mokyklose. Paprastai tokia bendrinė kalba ir bendrinė rašyba yra kalbininkų apipavidalinama ir valdžios sankcionuojama.

Ilgas buvo ir mūsų tautos kelias iki bendrinės kalbos ir bendrinės rašybos apipavidalinimo. Kalboje per šimtmečius vyravo tarmės, kurios iš dalies tebėra neišnykusios iki šiol. Vykto taip pat ir kalbos paprastėjimas, metalai po metų atkrintant senesnes ir netaip patogias žodyno, gramatikos bei sintaksės formas. Ilga kaitos kėlia perėjo ir mūsų rašyba. Su krikščionybės įvedimu prisiėmė lotynų raidyną, slavų įtakoję padarėme jame kaikiurių pakeitimų — įsivedėme nosines raides ir ženklelius "š" ir "ž" garsumams rašyti. Prūsų Lietuva, vokiečių rašybos įtakoje, vartojo gotišką raidyną, ištisai ar iš dalies. Nepriklausomai Lietuvai atsikūrus, reikėjo visa tai suvienodinti. Tai buvo padaryta, kai Lietuvos seimas, bene 1923 m., priėmė kalbininko J. Jablonskio paruoštas bendrinės lietuvių kalbos ir rašybos normas, paskelbdamas tai specialiu įstatymu. Nuo to laiko iki pat nepriklausomybės netekimo vartojom vienodą taip vadinamą jablonskinę bendrinę kalbą ir rašybą.

Valstybinės nepriklausomybės netekimas sudarė naują situaciją. Pirmiausiai dar stovyklų laikais Vokietijoje grupė kalbininkų išleido "Lietuvių kalbos vadovą", kuris kaikiuriais atvejais skyrėsi nuo jablonskinės kalbos ir rašybos. Nors nevisi išeivijoje buvę mūsų kalbininkai su vadovo normomis pilnai sutiko, tačiau per kelis dešimtmečius ir iki šiol jis buvo pagrindinis šaltinis neaiškumams spręsti. Po to atėjo pašalinės įtakos. Į išeiviją Amerikoje pradėjo skverbtis anglų kalbos ir ypač rašybos įtaka, o Lietuvoje — rusų įtaka. Susidarė situacija, kad kono kiekvienas išeivijoje išėjęs laikraštis ėmė kaitaliojti rašybą, taip pat kaikiuro skirdamas ir nuo spaudos Lietuvoje. Visi tą jautėme jau eilę metų, bet viešo konstatavimu pagaliva ėmėsi tik mokytojai, susirinkę į savo šiu metų stovyklą Dainavoje. Čia buvo priimta rezoliucija, prasišanti JAV LB švietimo taryba imtis iniciatyvos sudaryti kalbininkų komisiją tam reikalui aptvarkyti. Ta proga ten pat įvykusiame pasitarime, kuriame dalyvavo tuo metu Dainavoje buvę kalbininkai (Salys, Dambriūnas, Barzdukas), L. Bendruomenės vadovai (Barzdukas, Rinkūnas, Kavaliūnas) ir suinteresuoti mokytojai, priėjo išvados, kad dėl klausimo platumo reiktu visą problemą suksaldyti į dalis: tuo tarpu remiantis "Lietuvių kalbos vadovu", pirmoje eilėje sutvarkyti labiausiai surizgusį klausimą — didžiųjų raidžių vartojimą.

Kas gi didžiojoje raidės susipainioje? Pirmiausia, viskas prasidėjo nuo anglų rašybos įtakos. Kaip žinome, jie rašo visus antraštes žodžius didžiosiomis raidėmis, antraščių rašyme nevartoja kabučių, didžiasias raides vartoja netgi mėnesių ir savaitės dienų pavadinimams. Šitokia ipročio ėmė laikytis pilnai ar iš dalies ir kaikiuri spauda. Tuo tarpu Lietuva nuėjo kitu keliu: naujai išleistas kalbos ir rašybos vadovas, derindamasis prie rusų praktikos, nustato, kad antraštėse ir daugiažodžiuose pavadinimuose tik pirmasis žodis rašomas didžiąja raide, kur reikia vartojant kabutes. Tas didžiųjų raidžių reikalas nėra esminis, tačiau gana principinis. Pirmoji principinė problema yra: ar išeivijos rašyba visa laiką turi taisyti prie rašybos Lietuvoje vardan "vienybės su tauta", netgi tada, kai pakeitimai Lietuvoje padaryti sveltumui įtakoje? Antroji problema: ar varėsimė vaikus, mokydami neesminių lituanistinių dalykų, skirtingu nuo tu, kuriu vaikai mokosi vietinėse anglų kalbos mokyklose? Trečioji problema: kiek daug svorio teiksime jablonskinei rašybai, priimtai nepriklausomos Lietuvos seimo, tačiau savo pilnumoje ištisai nebeavartojamoje nei išeivijoje, nei Lietuvoje? Pagaliau ketvirtoji problema: kieno autoritetu išeivijoje galėtu būti keičiama mūsų rašyba, patvirtinta nepriklausomos Lietuvos įstatymu?

Reikia tikėtis, kad visi išeivijoje esą mūsų žymesnieji kalbininkai priims kvietimą į minima komisija įeiti ir suras problemų sprendimus, bent tokius, kurie būtų daugumai priimtini. A. R.

KANADOS IVYKIAI

PADIDINS IŠMOKAS PENSININKAMS

Kanados pensijų planas nuo 1971 m. sausio 1 d. padidins 2% pensininkams išmokamas sumas ir draudos mokesčių dirbantiesiems. Padidinimas turi tikslą padengti pragyvenimo pabrangimą, kuris, deja, yra gerokai didesnis nei 2%. Lig šiol dirbantysis ir darbdavys Kanados pensijų planui mokėdavo po \$84.60 į mėnuo, o 1971 m. turės mokėti po \$86.40. Kartu 2% bus padidintos pašalpos, mokamos sveikata netekusiems asmenims, ju vaikams, našlaičiams ir našlėms.

Federacinė vyriausybė šią vasarą dalį kariuomenės pastatų Kanados miestuose buvo paverstus laikinai viešbučiais keliaujančiam jaunimui. Prieš šį sumanymą pasisakė Vankuverio burmistras T. Campbell, nepatenkintas ilgalaikių hipių antplūdžiu. Jo nuomone, tai esąs kariuomenės pastatų išniekinimas. Pasirodo, jo būta teisus. Kai Kanados karinės pajėgos norėjo atsiimti toki pastatą Vankuveryje, ilgalaikiai hipiai atsisakė iš jo išsikraustyti. Į pastatą užėjo žurnalistas su parlameto nariu R. Perrault rado klauku vaizdą: ant kryžiaus, skirtą I D. kare Prancūzijoje žuvusiui kanadiečių atminimui, buvo pakabinta raudona vėliava, sieną puošė S. Vietnamo mirusio vado Ho Chi Minh portretas, o ant Kanados vėliavos klevo la-

po kažkas buvo nupiešęs juodą kumštį, negrų revoliucinių ženklą. Daug pauglių abiejų lyčių buvo rasti toje pačioje lovoje. Pasipiktinęs nesvara, revoliucinių simbolių ir atviru istviravimu, parlamento narys R. Perrault parase protesto raštą krašto apsaugos ir gerovės ministerijoms. Jis reikalauja, kad tokių viešbučių administracija būtų pavesta atsakingoms organizacijoms.

Konservatorių partijos oficialinė posėdyje Otavoje vadui R. Stanfieldui pavyko nutildyti savo kritiką. Jis gavo pažadą, kad ateityje nebus jokių slaputų susirinkimų, bet už tai turėjo išparengti būti agresyvesni dabartinės premjero P. E. Trudeau liberalų vyriausybės kritikai. Naujo vado rinkimų konservatoriai atsisakė, bijodami visiško savo partijos susiskaldymo tokiu metu, kai pradeda kristi P. E. Trudeau ir liberalų populiarumas.

Savaitiniame dienraščiū nriede "Weekend" buvo paskelbtas nasikalbėjimas su dviem Kvebeko teroristais, kuriuos šiuo metu Jordanijoje treniruoja arabu partizanai. Pasikalbėjimą nufilmavusiam "Mondo-Vision" atstovui iėdu pareiškė, kad amomokymo tikslas yra pasiruošti rinkinių asmenu žudymui sevaratistų vardu Kvebeke. Kvebeko (Nukelta į 6-tą psl.)

Kanados piliečiai, kur bebūtų gimę, gauna vienodus pilietybės dokumentus. Nuotraukoje — Kanados ministras pirmininkas P. E. Trudeau priima savo pilietybės liudijimą iš pilietybės ministerio R. Stambury Otavoje specialios iškilmės metu

Kai dega universitetų pastatai...

Ateitininkų kongresas Čikagoje rugsėjo 4 — 7 dienomis praėjo atsinaujinimo dvasioje

Kongresas prasidėjo ne Čikagoje, bet Dainavoje rugpjūčio 30 d. prieškongresinė stovykla. Apie ją "TZ" bus parašyta vėliau. Ši kartą — apie antrą kongreso dalį Čikagoje. Penktadienio rytą, uždarant Dainavos stovyklą, stovyklos vadovas V. Kolyčius kalbėjo, kad JAV greiteliuose dažnai mato, kaip iš vienos vietos į kitą perkeltami gyvenamieji namai ant ratų. Tačiau tą dieną vyko kitoks kraustymasis: iš vienos vietos į kitą buvo perkeltami ne pastatai, bet jaunimo dvasia — ateitininkų sąjūdžio gyvyji dvasia. Penktadienio vakarą ji buvo Čikagoje.

"Mes patys esame literatūra" — Čikagos kongresas prasidėjo literatūros vakaru. Keista, kad Čikagoj kiekvienais metais Darbo šventės savaitgalį užaina karščiai. Taip buvo ir šiais metais. Jaunimo Centro salė buvo pilna prakituojančių žmonių, koridoriai ir kiemas taip pat buvo pilnas kongreso dalyvių, kurie arba netilpo salėje arba norėjo dalintis įspūdžiais su sutiktais žmonėmis. Daugiausia laukė matėsi jaunimo, kuris, žinoma, per daug ramus nebuvo. Kažkas užklauskė, kodėl jie neina salėn į literatūros vakarą. Atsakymas buvo — "Mes patys esame literatūra".

Literatūros vakare dalyvavo keli mūsų rašytojai ir poetai. Vakara rengė korporacija "Satirja". Savo kūrybą skaitė: M. Pakalniškytė - Girmiuvienė, K. Bradūnas, D. Sadūnaitis, D. Bindokienė, B. Bradžūnaitis, J. Svaibaitis, L. Svėgždaitė, C. Grincevičius, A. Baronas. Pasibaigus literatūros vakarui prasidėjo susipažinimo šokiai, kuriuose vyravo jaunimas. Čia ilgai dar skambėjo iš Dainavos atsivežtos dainos ir matėsi tikras jaunimo entuziazmas.

J sunkesnį darbą
Šeštadienio rytas galbūt buvo sunkesnis dėlto, kad daug kam trūko miego. Bet tokia jau visų kongresų dalia. Oficialus kongreso atidarymas įvyko kiek pavėluotai. Atidarė rengėjų komiteto pirm. dr. P. Kisieliū. Savo kalboje jis pabrėžė optimizmą, pasireiškiantį Š. Šalkauskio gvajai ir K. Pakšto dinamiškąją dvasia. Vysk. V. Brizgiui sukalbėjus invokaciją, sudarytas garbės prezidiumas ir pakviesti kongreso posėdžiams pirmininkai: A. Barzdukas, dr. J. Norkaitis ir R. Juzaitis. Kun. G. Kijauskas, SJ, perskaitė Šv. Tėvo sveikinimą, po kurio sekė daugybė kitų sveikinimų.

"Jauna krikščioniškoji asmenybė — tautos viltis"

Tokia buvo tema pagrindinės kongreso naskaitos, kuria skaitė dr. A. Damušis. Paskaitininkas išryškino asmenybės pasireiškimus ateitininkų sąjūdvyje. Buvo pabrėžta, kad pirmutinis

Specialus mūsų bendradarbio pranešimas

ateitininkų uždavinys yra kurti, formuluoti pilnutinę asmenybę. Prelegentas konkrečiais pavyzdžiais išryškino tokios asmenybės pasireiškimus ir apibūdino jaunimą dabarties kryžminėje ugnyje — šio laiko sunkumuose. Pabaigoje buvo mesta daug praktiškų minčių apie asmenybės ugdymo stiprinimą. Svarbu ne iškelti sumanymus, bet juos realizuoti. Pabrėžta stovyklų svarba ir jaunimui talkos iš vyresniųjų reikalingumas. Prelegentas perspėjo, kad neliktume ateitininkais tik sąrašuose, bet būtume ateitininkais savo dvasia. Sekime tą Vairuotoją, kuris pasakė: "Aš esu Kelias, Tiesa ir Gyvenimas".

Pranešimai

Pranešimuose atsispindėjo dabartinė Federacijos padėtis. Pirmiausia pranešimus darė sąjungos pirmininkai: moksleivių — Alg. Puteris, studentų — Ant. Razgaitis ir sendraugis — dr. Ant. Sužiedelis. Buvo gražu, kai visi trys pirmininkai savo pranešimus baigė stovykloje prigijusiu šūkiu "Garbė Kristui!"

Po to sekė Federacijos valdybos, šalpos fondo, "Ateities" administratoriaus ir redaktoriaus pranešimai. Iš visų pranešimų išryškėjo gyva sąjūdžio struktūra, kurioj daug žmonių dirba.

Simpoziumas

Po trumpos pietų pertraukos sekė simpoziumas, kurio tema buvo "Ateities sąjūdžio prasmė ir kryptis". Pirmininkavo V. Kleiza, dalyvavo: dr. V. Vygantais, J. Oniūnas, dr. J. Boguta, D. Polikaitienė ir dr. J. Norkaitis.

Pirmasis klausimas buvo "Kiek yra prasmingas ateitininkų sąjūdis?" Kiek jis yra prasmingas moksleiviams, atsakė D. Polikaitienė, studentams — J. Oniūnas ir sendraugiams — dr. V. Vygantais. Visi trys gana ryškiai pabrėžė sąjūdžio prasmingumą visoms sąjungoms. Toliau buvo pateikti specifiniai klausimai atskiems simpoziumo da-

lyviams. Dr. J. Norkaitis trumpai kalbėjo apie ateitininkų pasaulėžiūrą, kurioje 3 yra V. Vokietijoje, 3 — Sveicarijoje, ir 1 britų rankas patekusių arabų L. Khaled. Prie šio ultimatumo buvo pridėtas specialus reikalavimas Izraeliui paleisti iš kalėjimų arabų partizanus. Sveicarija, V. Vokietija ir Britanija jau buvo sutikusios patenkinti arabų marksistų reikalavimus, bet sutikimą atšaukė, kai paaiškėjo, kad arabai nori pasilaikyti lėktuvais skridusius Izraelio piliečius ir žydų kilmės amerikiečius. Paleidę didžiąją dalį keleivių, arabai susprogdino visus lėktuvus, draudus bendrovėms padarydami apie \$50 milijonų nuostolių. Dabar jų rankose yra apie 50 rinkinių įkaitų. Kelių šimtų keleivių paleidimą iškovojo arabų partizanų centrinė taryba ir didžiausia partizanų Al Fatah grupė, kuri tokius veiksmus laiko žalingais arabų reikalui. JAV prez. R. Niksonas visiems amerikiečių keleiviniams lėktuvams parpino ginkluotus sargybinis. Jis taipgi pagrasino sankcijomis tiems kraštams, kurie neapsaugos amerikiečių keleivių ir lėktuvų. Visame pasaulyje nuskambėjo protesto balsai ir reikalavimas išjungti iš tarptautinės orinio susisiekimo sistemos tokias valstybes, kurios neišduoda ir nebadažia oro piratų. Tokių valstybių piliečiai nebūtų įsileidžiami į keleivinius lėktuvus užsienio kraštuose. Izraelis pradėjo suminėti arabus Gazoje ir Jordano upės pakranteje. Kelių šimtų suimtujų tarpe yra pora Populiariojo Palestinos Išlaisvinimo Fronto vado dr. G. Habbash artimų giminii. Šis marksistas garbina kiniečių vado Mao stiliaus komunizmą.

Pasikeitus keliom mintim tarp simpoziumo dalyvių pirm. V. Kleiza suglaudė iškeltas mintis ir simpoziumą užbaigė. Pažymėtas tuo metu pirmininkavusio jauno studento Rimu Juzaičio užbaigiamasis žodis, kuriame atsispindėjo sąjūdžio dvasia. Jis pabrėžė: "Matom — universitetų pastatai dega, studentai akmenimis apmėto policiją ir administracijos personalą, universitetai uždarami, riaušės siaučia. Ką mes galim daryti? Dovydaus prieš 60 metų davė atsakymą. Šiandien įgyvendinkime "Visa atnaujinti Kristuje". Mes, kaip ir lietuviai studentai 1910 m. negalime pasilikti apatiški ir neveikūs. Priešinkimės, kiek tik jėgos leidžia, negatyvioms, pavojingoms srovėms. Būdami sąmoningi ateitininkai, kovokime, kad Kristus būtų sugrąžintas į jaunimo tarpą. Keiskime savo aplinką, skelbkime savo idealus plačiai. Parodykim, kad galim viską keisti, viską atnaujinti ir mums nereikia akmenų, mums nereikia kariuonių su policija, mums nereikia universitetų deginti. Per Kristų mes viską pakeisim, per Jį visa atnaujinsim".

(Nukelta į 2-rą psl.)

Linksmi nusiteikusių torontietės prieškongresinėje ateitininkų stovykloje Dainavoje

Pasaulio įvykiai

MARKSISTINĖ PARTIZANŲ GRUPĖ POPULIARUSIS PALESTINOS Išlaisvinimo Frontas praėjusią savaitę bandė pagrobti net penkis keleivinius lėktuvus Europoje. Iš penkių bandymų tik vienas buvo nesėkmingas — Izraelio orinio susisiekimo bendrovės "El Al" lėktuvas ginkluotas sargas nušovė groblį, o keleiviai nuginklavo jau antrą kartą lėktuvų grobimuose dalyvavusią arabų Leilą Khaled, kuri Londone buvo perduota britų policijai. "Pan American World Airways" didysis "jumbo" lėktuvas buvo priverstas nusileisti Kairo aerodrome, kur jį tuojau pat susprogdino pagrobėjai. "Trans World Airlines", "Swissair", "British Overseas Airways" bendrovių lėktuvai buvo nukreipti į Populiariojo Palestinos Išlaisvinimo Fronto aerodromą Jordanijos dykumoje. Marksistinė partizanų organizacija, grasindama lėktuvų sunaikinimu ir keleivių nužudymu, pareikalavo paleisti septynis oro piratus, kurių 3 yra V. Vokietijoje, 3 — Sveicarijoje, ir 1 britų rankas patekusių arabų L. Khaled. Prie šio ultimatumo buvo pridėtas specialus reikalavimas Izraeliui paleisti iš kalėjimų arabų partizanus. Sveicarija, V. Vokietija ir Britanija jau buvo sutikusios patenkinti arabų marksistų reikalavimus, bet sutikimą atšaukė, kai paaiškėjo, kad arabai nori pasilaikyti lėktuvais skridusius Izraelio piliečius ir žydų kilmės amerikiečius. Paleidę didžiąją dalį keleivių, arabai susprogdino visus lėktuvus, draudus bendrovėms padarydami apie \$50 milijonų nuostolių. Dabar jų rankose yra apie 50 rinkinių įkaitų. Kelių šimtų keleivių paleidimą iškovojo arabų partizanų centrinė taryba ir didžiausia partizanų Al Fatah grupė, kuri tokius veiksmus laiko žalingais arabų reikalui. JAV prez. R. Niksonas visiems amerikiečių keleiviniams lėktuvams parpino ginkluotus sargybinis. Jis taipgi pagrasino sankcijomis tiems kraštams, kurie neapsaugos amerikiečių keleivių ir lėktuvų. Visame pasaulyje nuskambėjo protesto balsai ir reikalavimas išjungti iš tarptautinės orinio susisiekimo sistemos tokias valstybes, kurios neišduoda ir nebadažia oro piratų. Tokių valstybių piliečiai nebūtų įsileidžiami į keleivinius lėktuvus užsienio kraštuose. Izraelis pradėjo suminėti arabus Gazoje ir Jordano upės pakranteje. Kelių šimtų suimtujų tarpe yra pora Populiariojo Palestinos Išlaisvinimo Fronto vado dr. G. Habbash artimų giminii. Šis marksistas garbina kiniečių vado Mao stiliaus komunizmą.

tojam Afrikoje remti bus sudarytas specialus fondas, administruojamas Afrikos Vienybės Organizacijos. Konferencijos dalyviai taip pat pasmerkė Izraelį už taikos derybų nutraukimą ir atsisakymą pasitraukti į prieškarines 1967 m. ribas. Konferencijos pirm. K. Kaunda, Zambijos prezidentas, buvo įgaliojtas kreiptis į Atlanto Sąjungą ir prašyti jos narius neremti rasistinių kolonijinių režimų. Indijos vandenyną konferencijos dalyviai paskelbė neutralia zona ir pareikalavo, kad didžiosios valstybės šioje zonoje uždarytų savo karines bazines.

POSŪKIS VIETNAME

Neseniai paskelbtas šiemet P. Vietname žuvusių karių skaičius iki rugpjūčio pabaigos liudija naują posūkį — pagrindinė karo našta yra perėmusi P. Vietnamo kariuomenė. Jeigu pernai tame pačiame laikotarpyje žuvo 11.002 vietnamiečiai ir 7.770 amerikiečių karių, tai šiemet žuvusiųjų vietnamiečių skaičius padidėjo iki 14.596, o amerikiečių sumažėjo iki 3.502. Vis daugiau ir daugiau amerikiečių dalinių atitrūkama iš fronto pozicijų, kurias perima Saigono kariai. Sėkmingą ofensyvą Kambodijoje pradėjo premjero L. Nol kariuomenė, išlaisvindama tris mėnesius komunistų apsupatą provincinę sostinę Kompong Thom.

KINIEČŲ KONGRESAS

Kinijos kompartijos centrinis komitetas nutarė sušaukti vadinamąjį liaudies kongresą, kuris oficialiai yra augščiausias valdžios organas, nors iš tikrųjų kraštą valdo kompartija. Liaudies kongresui, panašiai kaip augščiausiajam sovietui Maskvoje, tenka tik patvirtinti kompartijos planus. Kongreso susaukimas liudija, kad jau yra pasibaigusi "kultūrinė revoliucija", kėlusį sąmyšį krašte, komunistinių grupių tarpusavio pajautynės. Liaudies kongresas turės išrinkti naują prezidentą iš pareigų pašalinamą Liu Shao-chi pakeisti. Galimas dalykas, oficialiai bus pristatytas ir patvirtintas kompartijos vado Mao įpėdinis.

NEPASITIKI MARKSISTŲ

Čilės krikščionių demokratų partija nori gauti rastišką pažadą iš prezidento išrinkto marksisto S. Allende, kad jis laikysis demokratinių principų kraštui valdyti. Priešingų atveju krikščionys demokratai prezidento išrinkimą patvirtinančiam parlamentui posėdyje padėda remti mažiau balsų gavusį nepriklausomą kandidatą Jorge Alesandri.

RUSISKI "FIATAI"

Togliattii miestelyje prie Volgos pagaliau darbą pradėjo italių "Fiat" bendrovės už \$444 milijonus pastatyta automobilų gamykla, kurios metinis pajūgumas — 660.000 "Fiatu". rusiškai pavadintu "Ziguli". Mašėms šis automobilis bus sunkiai beprineamas, nes jo numatyta kaina yra 5.500 rublių, kai tuo tarpu Kanadoje "Fiatas" tekaunoja apie \$2.000. Gamyklos įrengimas, susidūręs su nemažomis kliūtėmis, atidarymą suvėlino net pora metų.

UŽSIDARĖ "EXPO 70"

Po šešių mėnesių buvo uždaryta Osakos pasaulinė paroda "Expo 70", susilaukusi 65 milijonų lankytojų. Montrealio "Expo 67" lankytojų turėjo tik 50.3 milijono. Architektūros premija atžymėta Kanados paviljoną aplangė 25 milijonai japonų ir svečių iš užsienio. Sovietai skelbia si turėję savo paviljoną 30 milijonų lankytojų, tačiau ju duomenimis niekas netiki, nes prie Kanados paviljono visada buvo gerokai ilgesnės eilės.

Tėviškės Žiburiai — lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Draugija "Žiburiai"
Redaktoriai — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — V. Kastytis
Metinė prenumerata \$6, pusmetinė — \$3.50. Rėmėjo prenumerata \$10
Skelbimai nuosimam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisykloms redakcijos nuostatom.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reikalauja redakcijos nuomonės.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscription rates: \$6 per year, \$3.50 per 6 months. Deadline for
advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 140, Ont., Canada
Tel. 368-6813

PREMIERAS RAŠO LIETUVIŠKAI

Kanados ministeris pirmininkas P. E. Trudeau atsiuntė 16-osios Lietuvių Dienos leidiniui savo sveikinimą su linkėjimais Lietuvių Dienos dalyviams... lietuvių kalba. Tame leidinyje tilps ir Ontario ministerio pirmininko J. P. Roberts ir kt. kanadiečių ir lietuvių vadovaujančių asmenų sveikinimai bei linkėjimai.

Be to, ten bus nemaža ir svarbios informacijos, kur vyks Lietuvių Dienos programa, visų Kanados apylinkių adresai, programos dalyvių nuotraukos su aprašymais ir eilė kitų žinių: artimiausių benzino stočių, restoranų ir kiti reikalingi adresai, randami skelbimų skyriuose. Tad atvykę Londonan tuoj pat įsigykite minimą leidinį, palengvinančią susiorientavimą vietoje ir gaudamą prie kiekvieno parengimo žėjimo. o tam tikrais momentais

ir parapijos salėje 1414 Dundas St. E. Parapijos tel. 455-3129.

Daugelio asmenų ir firmų parodytas nuosirdumas ir finansinė parama užtikrino to leidinio pasirodymą. Už gera atsiliepinimą geru: parodykime reikiama dėmesį — tiek Londone, tiek ir savo apylinkėse — pirmoje eilėje tiems, kurie parėmė leidinį, išleidžiamą visų Kanados lietuvių bendros šventės proga.

Leidinio viršeliui suprojektuoti buvo paskelbtas konkursas, kurio visas tris pirmas premijas laimėjo tas pats asmuo, būtent, Edmundas Petrauskas. Jo gražus ir reikšmingas projektas kaip tik ir papuoš minėtą LD leidinį.

Visi kviečiami į Lietuvių Dieną Londone spalio 9, 10 ir 11 d. d.

LD-Kor-DE

KIEK ATEIS Į SEMINARĄ?

Toronto šeštadieninę mokyklą baigė 48 mokiniai • Kiek jų ateis į liutuanistinį seminarą?

Štai prabėgo dar viena nerūpestinga vasara mūsų išeivijos gyvenime. Tūkstančiai jaunuolių jau grįžo į vietines mokyklas, siekdami praplėsti savo akiratį ir norėdami susikurti sau geresnę ateitį. Pradėjo darba ir mūsų lietuviškoji mokykla Toronto. Nereikia daug rašyti apie jos svarbą mūsų tarpe, nes per dvidešimt su virš metų ji yra giliai įleidusi savo šaknis ir tiek mūsų tėvai, tiek ir visa bendruomenė gerai ją pažįsta ir visomis išgalėmis remia.

Deja, to negalima būtų pasakyti apie mūsų liutuanistinį seminarą. Atgaivintas po ilgesnės pertraukos, jis šiemet įžengia į trečiuosius savo veiklos metus. 1969 m. pavasari šeštadieninę mokyklą baigė 52 mokiniai, o į seminarą iš jų įstojo tik nepilnas 20. Kur dingo kiti? Žinoma, daugelis jaunuolių ir tėvų džiaugiasi, kad jų sūnus ar dukra ištesėjo mokykloje visą dešimtį metų ir jaučiasi savo pareigą atlikę. Tačiau mes kartais nepagalvojame, kad šie mokiniai dar yra gana jauni tiek savo amžiumi, tiek ir savo žiniomis, liečiančiomis mūsų išeivijos tikslus bei visą bendruomeninį gyvenimą. Jų charakteris dar tebėra pačioje formavimosi stadijoje. Daugelis tik tada pasijunta esą lietuviais ir priklauso lietuviškai bendruomenei, kai jau gauna šeštadieninės mokyklos baigimo pažymėjimą ir rankas ir su mokykla atsiviekinama. Ne vienas jų net ir graudžiai ašarą išlieja, kai pagalvoja, kiek daug ten naujų pažinčių užmegzta, kiek daug draugų susirasė ir dabar jau tenka išsiskirti. Jie savyje pajunta tam tikrą tuštumą. Ir štai čia jiems į pagalbą ateina liutuanistinis seminaras, kuriame sudaromos sąlygos paciam kritiškiausiai į gyvenimo laikotarpį dar porai metų kartu pabendrauti ir pasirušti lietuviškai veiklai.

Seminaro tikslas ir yra mūsų jaunime sustiprinti bepradedančią rusenti lietuvišką ugnelę, įdiegti didesnę meilę mūsų kalbai ir literatūrai, praturtinti jų žinias mūsų mene, muzikoje, istorijoje, supažindinti su mūsų veiksniais, bendruomene ir jos organizacijomis, tuo padarant juos pilniais mūsų bendruomenės nariais. Tiems, kurie savijie slepia rašytojo talentą, bus bandoma sudaryti sąlygas savo talentą puoselėti, dalyvaujant lietuviškoje spaudoje. Gi tiems, kurie daugiau linkę pedagoginiam darbiui, bus duodamos galimybės šioje srityje tobulintis tiek teoriskai, tiek ir atliekant praktikos darbus mūsų šeštadieninėje mokykloje. Jau šiandien galime pasidžiaugti pastarosios grupės rezultatais: net vienuolika studentų dalyvavo šiu metu mokytojų studijų savaitėje Dainavoje. Bent pora jų šiais metais bus įjungta į reguliarią darbą mūsų šeštadieninėje mokykloje. Mokytojų personalas taip pat jau baigiamas sudaryti. Pagrindiniai dėstytojai, be vedėjo V. Tasecko, sutiko būti A. Abromaitienė, S. Sakalienė ir A. Sungailienė. Specialiems dalykams bus kviečiami mūsų įvairių sričių specialistai. Iš anksto prašome kviečiamus neatsisakyti ir ateiti mums į pagalbą.

Tokie yra mūsų planai. Žinoma, mūsų pasisekimas priklausys nuo to, kiek tėvai parodys iniciatyvos, ragindami savo vaikus stoti į seminarą, ir kiek visuomenė mus parems. Čia gal dar kartą tektų priminti, kad visa mūsų veikla ir pastangos lietuvių bei išlaikyti bus vertos tik tiek, kiek mes sugebėsime paruošti jaunuolių tą mūsų darbą tęsti toliau.

Lituanistinis seminaras prasidės penktadienį, rugsėjo 18 d., 7 v. v. Prisikėlimo parapijos patalpose. Pereitą pavasarį šeštadieninė mokykla baigė 48 mokiniai. Kiek iš jų įstos į liutuanistinį seminarą? V. T.

Mylimam TĖVELIUI

mirus, dukrą ALDONĄ ČERŠKIENĘ ir jos šeimą nuosirdžiai užjaučiame —

J. ir D. Zuloni

MOHAWK FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MASINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRUS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KEDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Lietuviai tautybių mozaikoje

Kaip jie atrodo dviejų kalbų ir kultūrų komisijos studijiniame leidinyje?

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

A. RINKŪNAS**Lietuviai knygos puslapiuose**

Nemazą knygos dalį sudaro įvairios statistinės lentelės, paremtos 1961 metų gyventojų surašymu. Kaip taisyklė, šios lentelės liečia daugiausia didžiąsias etnines grupes: britus, prancūzus, vokiečius, italus, žydus, ukrainiečius ir kitus lenkus. Daugelyje pagrindinių lentelių lietuvių atskirai nefigūruoja — jie įjungti į skyrių "the others". Yra tačiau viena kita lentelė, kur lietuvių yra. Viena tokių yra 32 psl. Lentelė pavadinta "Distribution of the population by ethnic origin". Joje išvardinta 30 tautinių grupių, jų žmonių skaičius ir jų procentas visų Kanados gyventojų tarpe. Lietuvių užregistruota 27, 629 ir tai sudarė 0.2% Kanados gyventojų, panašiai kaip islandiečių, rumunų, japonų ir negrų. Nuostabu, kad toje lentelėje latvių ir estų atskirai pažymėtų nėra.

Labai stiprią vietą lietuvių užima toje knygos vietoje, kur kalbama apie šeštadienines mokyklas (part time ethnic schools). Vienoje lentelėje rodoma (150 p.), kad lietuvių savo mokyklų skaičiumi stovi šeštoje vietoje. Mes turime 15 mokyklų, latvių su 14 mokyklų yra aštuntoje vietoje, o estai su 10 mokyklų devintoje vietoje. Daugiausia mokyklų K a n a d o j e, neskaityt anglų ir prancūzų, turi ukrainiečiai—170, o mažiausia kiniečiai—tik viena Kvebeko provincijoje. Savo septynią vietą išlaikome ir mokyklų skaičiaus lentelėje. Turime 1,520 mokinių; latvių ir estai eina tuoj po mūsų, pirmieji su 992 mokiniiais, antrieji su 685 mokiniiais. Septintoji vieta mums priklauso ir mokytojų skaičiumi. (154 p.) Turime 60 mokytojų. Šioje vietoje latviai turi mokytojų daugiau — 110, o estai žymiai mažiau — 34. Mokytojų skaičiumi pirmoje vietoje stovi vokiečiai. Labai įdomus palyginimas yra mokyklų skaičiaus su bendru atskiros tautybės narių skaičiumi. Šioje vietoje baltiečiai aiškiai pirmuoja, toli palikdami kitus. Vadinasi, proporcingai baltiečiai leidžia didžiausią nuosimtį savo vaikų į šeštadienines mokyklas. Mažiausiai savo vaikų tautiniu švietimu rūpinasi lenkai, italai ir olandai.

Kalbant apie tautinių grupių švietimą, įdomus yra žvilgsnis ir į universitetus. 1961 metais iš visų atitinių grupių proporcin-

gai daugiausia universitetą baigusių akademikų turėjo žydai — 23.2%, toliau ejo britai — 11.5%, visai Kanadai akademikų skaičiaus vidurkis buvo 9.3%. Prisiminkime, kad "Lithuanians in Canada" pateikiamas lietuvių akademikų nuosimtis buvo tik 5%, vadinasi, per mažai mūsų jaunimo Kanadoje studijuoja ir baigia universitetus. Kažkur turime plyši tarp mūsų pradžios mokyklų ir akademikų.

Kalbant apie Kanados kultūrinį gyvenimą, lietuvių beveik neminimi. Tik kalbant apie meną, šalia kitų tautybių suminėti du lietuvių — Viktoras Bruckus (turbūt Bričkus) ir Telesforas Valius. (216 psl.) Šiaip jau knygoje pavadėtos neminimos — išimtis padaryta tik rašytojams, muzikams, solistams, baleto artistams, dailininkams ir skulptoriams.

Lietuviai dar minimi lentelėse, liečiančiose laikraščius ir radiją. "Circulation of Ethnic Publications" lentelėje (343 p.) pažymėta baltiečių spauda, 1963 m. turėjusi iš viso (t. y. per visas tris tautas) 28.000 skaitytojų; radijo lentelėje (344 p.) lietuvių pažymėti turėjo (1966 m.) į savaitę 28 radijo minutes visoje Kanadoje, panašiai tiek turėjo ir estai, o latviai visai neminimi.

Užverčiant lentelių puslapius gal įdomios ir dar kelios pastabos. Kalbant apie etninių grupių istoriją, sakoma, kad imigracija iš centrinės ir rytų Europos į Kanadą platesniu mastu prasidėjo apie 1900 metus. Ontario provincijoje tos imigracijos pionieriai buvo lenkai, šimtmečio pradžioje kaip pionieriai įkūrė vietovę Wilno, Ont. (21 psl.). Tarp kitko, ši vietovė, išaugusi į miestelį, ir dabar tebėra netoli Pembroke, miškingame rajone apie 150 mylių į vakarus nuo Otavos. Lietuvių imigracija minima tik nuo 1922 m. Tada visoje Kanadoje būta tik 119 lietuvių.

Kas daugiausia uždirba? — Žydai, britai, vokiečiai. Lietuviai tarp tokių nefigūruoja (40 p.). Kuriuose miestuose ir kas daugiausia uždirba? — Montrealyje — žydai, anglai, vokiečiai; Toronto — žydai, anglai ir "the others". Taip pat Otavoje (41 psl.).

Kas daugiausia dalyvauja politikoje? — Neskaityt anglų ir prancūzų — vokiečiai, ukrainiečiai, žydai, skandinavai.

Rekomendacijos

Jos ištisai spausdinamos 228 — 229 puslapiuose. Jų, liečiančių etnines grupes, yra šešiolika. Pateikiame čia tik tas, kurios mums, lietuviams, yra įdomios. Štai jų laisvas vertimas:

Rekomenduojame, kad:

3. Neanglų ir neprancūzų kalbų mokymas, įjungiant kultūrinius dalykus, būtų įvestas kaip neprivalomas dalykas į pradžios mokyklų programą ten, kur to reikalaujama.

5. Tas pats būtų įvestas ir į gimnazijas.

6. Universitetai duoda kreditus didesniai modernių kalbų skaičiui ir tie kreditai būtų užskaitomi tiek istojimo tiek ir mokslo laipsnių reikalui.

8. Kad būtų atskaitomi suvaržymai neanglų ir neprancūzų kalbų vartojimui radijo programose.

10. Kad CRTC išstudijuotų būdus, kaip radijas ir televizija galėtų prisidėti prie etninių kalbų ir kultūrų palaikymo ir kad tuo reikalu būtų padaryti bandymai per AM ir FM radiją Toronto ir Montrealyje.

12. National Film Board turėtų gaminti filmus ne vien anglų bei prancūzų kalbomis ir turėtų rodyti jas ypač tuose rajonuose, kur yra dideli telkiniai kanadiečių, kalbančių etninėmis kalbomis. Taip pat įvairios draugijos ir kultūrinės grupės turėtų rodyti didesnio dėmesio tam reikalui.

13. NFB taip pat turėtų pagaminti filmų, vaizduojančių etninių grupių gyvenimą, individualinius ir grupinius rūpestius Kanadoje ir kad tam reikalui būtų skiriami valdiški kreditai.

15. Valdžios pinigais turėtų būti šelpiamas Canadian Folk Arts Council arba panašūs tikslų kita organizacija.

16. Kanados valstybinis muziejus turėtų turėti patalpų, galimybių ir pinigų vykdymui įvairių projektų, susijusių su nebrūti ir neprancūzų kilmės kanadiečių istorija, socialiniu susiorientavimu bei tautiniu menu.

Po šiomis rekomendacijomis pasirašė visi komisijos nariai. Jos gerokai pataiso išpūdį, sudarytą veikalo įžangoje, tačiau vis dėlto nekonstatuoja pagrindinio dalyko, kad visos kultūros yra lygios.

Report of the Royal Commission on Bilingualism and Biculturalism Book IV. THE CULTURAL CONTRIBUTION OF THE OTHER ETHNIC GROUPS. Valdžios leidinys, spausdintas Otavoje 1969 m. Gaunamas pas Queen's Printer. Kaina nepažymėta, parduodama po \$4.

LAIMINGO LAKŪNO KOVOS

Japonų karo laivyno aviacijos karininko šiuropis pergyvenimai

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

PARUOSE J. VAICELIŪNAS**Netenku samonės**

Su kitais trimis "Zero" vėl buvau 13.000 pėdų aukštyje, kai toluomoje pastebėjau 8 lėktuvus, skrendančius dviem grūdīm. Grandžių rikiuotė rodė, kad tai buvo amerikiečių lėktuvai. Aš buvau atokiau nuo kitų trijų "Zero" lėktuvų. Daviau daugiau gazo ir artėjome į priešą, kurs glaudino skridimo rikiuotę. Jei jie laikys tokią padėtį, bus lengva prie jų prireiti iš užnugario ir apados. Mano "Zero" artėjo ir kai buvau apie 1.000 jardų nuo jų, pastebėjau, kad tai ne priešai naikintojai, bet bombonešiai, "Avenger" torpediniai lėktuvai. "Avenger" turėjo po vieną patrankelę 50 mm. viršuje ir vieną apačioje(?). Nenuostabu, kad jie glaudino skridimo rikiuotę. Man nebebuvo laiko laukti, nes betkoks pasitraukimas nebeįmanomas. Iš kokių 60 jardų atstumo paleidau šūvių seriją iš patrankelių ir kulkosvaidžių. Beveik tuo pat momentu ir prieš bombonešiai paleido savo ugnį į mane. Kas tuo momentu dėjos, negaliu tiksliai pasakyti, nes nustoju samonės ir emiau kristi su lėktuvu žemyn.

Staiga atsipeikėjau

Per išmuštą langą stipri oro srovė mane atgaivino, bet aš nieko negalėjau matyti. Apgrauktomis dešine ranka pagavau vairo lazde ir iš palengvo patraukiau. Lėktuvas kiek išsilyginavo, vėjas sumažėjo. Norėjau paduoti daugiau gazo, bet mano kairioji ranka nejudėjo. Negalėjau pajudinti ir savo kairiosios kojos. Nejaucičiau jokio skausmo. Norėjau pajusti skausmą ir sužinoti, ar mano kūno nariai nesulaužyti. Mano akys emė ašaroti. Tai Dievo dovana. Ašaros išplėvė mano akis ir su kairiąja pradejo kiek matyti. Skridau kokių 100 jardų aukštyje. Žemai slinko kažkokie šešėliai, ir netrukus pasigirdo negarsūs dundasiai, kurie sukrėdavo ir mano lėktuvą. Manau, kad tai buvo priešai laivai, kurie mane apšaudė, bet aš, matyt, greitai išėjau iš jų apšaudomo ploto.

Aš emiau atgauti vis daugiau ir daugiau samonės. Nudžiugau, kad lėktuvo motoras ir benzino

bakai nebuvo kulkų paliesti. Tai man davė vilties skristi. Nukreipiau lėktuvą į šiaurės vakarus, nors abejoju skridimo krypties tikslumu. Irtvintęs vairą, nukreipiau savo dešinės rankos pirštine į patikrinav veidą. Kraujuotas buvo mano veidas ir salmas. Kraujas iš galvos dar tekejo. Suradęs sanitarinę dėžutę, dantų ir dešinės rankos pagalbą, aprišau galvą ir kiek sustabdžiau kraują. Pradėjau jausti sužeidimų skausmus, bet kartu emė miegas. Teko pasitempti, kad neužmigčiau.

Į ligoninę

Po poros valandų vargingo skridimo pamaciau Bukos salą. Tai man davė daugiau vilties išlikti gyvam, nes skridau teisinga kryptimi. Dar 60 mylių kelio. Vargais negalais įjungiau degalų atsarginį bakelį. Pagaliau grįžau į Rabaulą. Mačiau, kad aerodrome manęs laukė. Teko padėti visas pastangas, kad normaliai nusileisčiau, nes tik viena ranka ir viena koja tam nedavė pilnos garantijos. Nusileidau. Bandžiau nusisūpnoti, bet sukiubau. Atbėgė draugai iškėlė mane iš lėktuvo ir nugabeno į ligoninę.

Mano draugai, kurie mane lydėjo paskutinėse oro kautynėse, kurie sekė mane krentanti, iki aš dingau debesyse, pranešė, kad paskutiniu puolimu aš nušiau du amerikiečių bombonešius, kurie man buvo užsikaityti kaip 61 ir 62 laimikis. Po karo amerikiečiai pasakojo, kad pašautieji bombonešiai grįžo į savo bazę.

XXIII

Vyriausiasis gydytojas skubiai padarė operaciją, išimdamas metalo daleles iš mano galvos, veido ir kairiosios rankos bei kojos. Po keturių dienų aš jau galėjau pajudinti kairiąją ranką ir koją. Gydytojas sakė, kad greitai turėsiu išvykti į Japoniją, kur bus pasirūpinta mano akimis.

Mūsų lėktuvai tęsė kovas Gvadalkanalio rajone. Naktimis amerikiečiai bombarduodavo abu mūsų aerodromus Rabaulo rajone. Aš gi užmielėjau ir pabudavau su slogučiu, kad nebe galėsiu būti lakūnu naikintojai.

Į Japoniją

Rugpjūčio 11 d. pas mane atsilankė kpt. Saito, buvęs mūsų grupės vadas Lae aerodrome. Jis man pareiškė: "Aš žinau, kaip tu jautiesi, Sakai. Bet aš pasirūpinau, kad tu išvyktum į Yokosuka laivyno ligoninę. Išvyksi rytoj transporto lėktuvu. Gydytojas sakė, kad jūsi visos viltys yra toje ligoninėje." Pagaliau kapitonas atsisotjo, atsišveikindamas ranka spustelėjo mano pečius ir pridėjo: "Tu atlikai nuostabių darbų, Saburo. Kiekvienas lakūnas, kurs skrido su tavimi karto, didžiujasi, kad galėjo kovoti drauge su tavimi. Kai pasveiksi, grįžk pas mus".

Vakare pas mane atėjo mūsų eskadrilės vadas lttn. Sasai. Mačiau, kad jis yra pavargęs nuo dienos žygio į Gvadalkanalį. Jam pasakiau, kad rytoj turėsiu išvykti į Japoniją. Greitai pas mane atsidarė ir kiti mano draugai. Tai buvo tarsi mano išleistuvės, nors be dainų ir garsių žodžių. Bet ir tą ramų susitelkimą pertraukė amerikiečių bombonešiai, puldami mūsų aerodromą.

Magiškas diržas

Kitą dieną aš jau buvau priplaukęs, kur mažas laivėlis turėjo mane nugabenti į hidroplaną. Salia manęs buvo Sasai. Jis paėmė mano ranką ir padavė ji man sakdamas: "Saburo, tą diržą davė ir abiem mano svainiams. Vienas iš jų jau žuvęs. Aš mažai žinau apie magiją sielų dabinio tigrą, bet norėčiau, kad tu dėvėtum tą diržą. Aš tikiu, kad tai padės tau greičiau sugrįžti pas mus." Nenorėjau jo dovanos priimti, bet jis diržą įdėjo man į kišenę ir vėl padavė ranką tarė: "Aš tave vėl pamatysiu, Saburo. Nesakyk su diev, o tik — iki pasimatymo. Mes vėl susitikime, ir greitai, aš tikiu."

Jis man padėjo įsėsti į laivą. Kai pradėjau plaukti tolyn, ant krantinės pasirodė Nišizawa,

A + A Petruui Kraniausku

mirus, žmoną PRANĘ, dukrą ALDONĄ ČERŠKIENĘ, sūnų VYTAUTĄ ir jų šeimą nuosirdžiai užjaučiame —

V. M. Šniulio

M. M. Biekšai

Mylimai MAMYTEI

Lietuvoje mirus, VLADUI STABINGIUI ir jo šeimai

reiškiame nuosirdžiausią užuojautą —

R. V. Bartninkai

J. Karaliūnas

E. P. Lesevičiai

A. Muliuolis

Marijai Rudzevičienei

mirus, jos vyrą BOGDONĄ, brolių VIKTORĄ ir sesutę

SOFIJĄ ZATORSKIENĘ giliai užjaučiame —

Onutė ir Juozas Ražauskai

Mylimai MAMYTEI

mirus, J. V. SIMKŲ ir jo šeimą giliai užjaučiame —

Dilkų šeima

Priekšingrosinėje ateitininkų stovykloje Dainavoje. Iš kairės: kun. S. Laurinaitis, koordinatorių V. Kolyčius, kun. G. Kijauskas, SJ...

KAI DEGA UNIVERSITETU...

(Atkelta iš 1 psl.)

Čiurlionio "Jūra"

Šeštadienio vakare puošnioje Orchestra Hall salėje įvyko koncertas, kurį atliko Čikagos simfoninis orkestras, diriguojant prof. V. Marijošui. Visi buvo sužavėti Čiurlionio simfonija "Jūra", kuri JAV skambėjo pirmą kartą. Be to, buvo išpildyta V. Jakubėno "Miško šventė" ir Beethoveno koncertas nr. 1, C Major, Op. 15 su pianistu A. Smetona. Ištraukos iš operos "Fidelio" dainavo D. Stankaitė, S. Baras, J. Vaznelis ir A. Brazis. Koncertas buvo malonus atgaivinimas po visų šeštadienio darbų.

Vėl darbai

Neteko ilgiau pamiegoti nė sekmadienio rytą. Jau 9 v. Jaunimo Centre prasidėjo darbo posėdžiai. Reikia stebėtis, kad jau 9 v. buvo pilna Jaunimo Centro salė. Buvo diskutuojami kairurie konstitucijos pakitimai, skaitomi nutarimai ir rezoliucijos. Visi tie dalykai dažnai lieka tik popieriuje ir su praktišku veikimu retai turi ką bendro. Tačiau visada yra žmonių, norinčių išsikalbėti.

Po ilgesnių ginčų buvo išrinkta nauja Ateitininkų Federacijos taryba, kurią sudaro 15 asmenų. Jon išrinkti: P. Alšėnas, P. Baltakis, A. Idzelis, G. Ivaškie, A. Juzaitis, G. Juozapavičius, K. Keblys, kun. G. Kijauskas, SJ, V. Kiliorys, S. Laniauskas, Alg. Puteris, A. Razgaitis, St. Rudys, Elig. Sužiedėlis ir P. Zumbakis.

Salkauskio vardo premija

Federacijos vadas dr. J. Pikūnas supažindino su St. Salkauskio vardo premija, kurią lydygo \$1500 čėkis ir tą premiją įteikė buv. Federacijos vadui prof. S. Štiedeliui. Visi dalyviai S. Sužiedeliui suklei milžiniškas ovacijas. Buvęs federacijos vadas po poros metų pertraukos vėl praeit.

Banketą atidarė dr. V. Saulys, pakviesdamas jam vadovauti dr. J. Laučką. Kalbėjo gen. konsulas J. Dauzvardis, dr. D. Jasaitis ir puikų, turiningą žodį tarė kun. prof. St. Yla. Jaunimas linkminosi, šoko, vyresnieji kalbėjosi. Niekas nenorėjo skirstyti. Kongresas baigėsi. Entuziazmo ir ryžto darbai dar netrūksta. Ateitininkai gyvi. Garbė Kristui!

(Bus daugiau)

V. Pajūris

L. K. Mokslo Akademijos suvažiavime Toronte prof. A. Ramūnas. Paplauskas vadovauja pedagoginei sekcijai. Prie stalo — G. Procu-ta, J. Račkauskas, M. Ramūnienė

L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimo Toronte pedagoginės sek-cijos dalyviai

LIETUVOS ŽYDŲ LAIŠKAS

Okupuotos Lietuvos žydų grupė, negaudama leidimo emigruoti Izraelin, kreipėsi raštu į Jungtinių Tautų gen. sekretorių U Thant ir Izraelio premjerę. Čia spausdiname laiško tekstą, paimtą iš žurnalo "Religion in Communist Dominated Areas" 1970 m. 92–94 psl. Laiško autoriai pristatė geruosius laisvės laikus, vokiečių okupaciją bei kančias. Ka žydai blogo padarė Lietuvai, autoriai, žino-ma, nemini. Šį laišką pateikiame kaip informaciją, rodančią dabartines žydų nuotaikas okup. Lietuvoje. RED.

Mes rašome šį laišką jums iš Lietuvos sostinės Vilniaus. Mes jį rašome po ilgų svarstymų ir po daugelio bevaisių žygų mūsų valdžios įstaigose.

Mes prieš nieką neturime skundų. Mūsų vienintelis troškimas yra palikti Sov. Sąjungą ir grįžti į mūsų protėvių žemę, žydų valstybę Izraelį. Tam yra sekan-ti priežastis.

Žydai yra vieninteliai žmonės pasaulyje per šimtmečius išsklaidyti tarp įvairių žmonių. Jie dalyvavo ir dalyvauja įvairiuose tuose kraštuose istori-niuose žygiuose, bet neišnyko, kaip daugelis kitų. Jie pasilikę griežtai sava ir atskira tautine grupe.

Šio žmonijos istorijos išskir-tinio įvykio paaiškinimui nereikia žiūrėti į dangų, į paslaptingą atsitiktinumą ar specialų "išrinkimą" mūsų žmonių. Čia reikia tik pasekti žydų tautos tragišką likimą, kurį prarado svarbiausią, gyvybinį dalyką — savo valstybę ir teritoriją.

Baisus yra benamio žmogaus likimas, tragiški jų keliai, kai yra uždrausta grįžti į protėvių žemę. Tai rodo mūsų tremties 2000 metų negincijamas pavyz-dys. Per 20 amžių buvo girdimas mūsų troškimas pastogės, bet Europoje nebuvo tautos, kuri būtų davusi pastogę "amžinam žydai" ir kuri savo istorijoje nebūtų susitępusi nekaltu žydu krauju. Galbūt ju pasamoningas atsargumas dėl tos baisios kaltės yra priežastis, dėl kurios esame nuolat neapkenčiami.

Mažai yra mūsų likę Lietuvoje, šiame gražiame, žaliame krašte prie Baltijos krantų. Visa tai pavirto nebyliu karstu, kur virš 300.000 mūsų brolių ir seserų buvo išžudyta antrojo pasaulinio karo metu, t. y. 87% visos žydų bendruomenės Lietuvoje. Ir niekas mūsų dabar neatsime-na. Net ir žydinių vietose žydų kalba įrašai yra apgadinti. Ten nėra paminklų, niekas nebekalba kasdieninių (Yiddish) ne di-džiųjų švenčių (Yizkor) maldų. Čia neleidžiama susirinkti prie IX forto masinės žudynės žyvių paminėti. Čia beveik per 500 m. klestėjo mūsų tautos žmo-nių gyvenimas, kurių sūnūs su padėka šios šalies sostine vadino "Lietuvos Jeruzalę". Lietuvoje, o ypač Vilniuje, buvo sukurta žymi kultūra. Visur čia buvo hebrajų ir žydų mokyklų: visos tinklas pradžios ir augštesniųjų mokyklų. Čia buvo atnaujintoji pasaulinio garso Strašun biblio-teka, žydu mokslo institutas, daugybė knygų, laikraščių ir žurnalų hebrajų ir žydų kalbo-mis, veikė žydų teatrai ir klubai. Visa tai buvo, bet jau nėra ir dangiai nebus.

Po šios katastrofos, kuri ištiko Lietuvos žydus fašistų okupa-cijos metu, išlikusieji žydai tikė-jų, kad visiems laikams šis "am-

žinas" klausimas jau išspręstas ir padarytas galas antisemitiz-mui ir kad mes, žydai, pagaliau sulaukėm tikrų žmogaus teisių gynėjų. Tačiau tas laikas praėjo ir parodė, kad mes buvome labai smarkiai suklydę. Nėra valsty-bės, išskyrus Izraelį, kuri gali iš-spręsti mūsų klausimą. Visa tai liudija 1948-53 m. įvykiai Sov. Sąjungoje, kai baisus apkaltini-mai buvo skelbiami per radiją ir visą spaudą. Hitleriniai fašistai apkaltino komunizmo kiekvieną žydą, ar jis buvo senas, ar barz-dotas rabinas, ar dar tik žydu kūdikis. Tada mes visi staiga pa-sidarėme kosmopolitais, šnipais, baltuosius apsiustuose žmogū-džiais, pinigų prekiautojais ir t. t. Mūsų kultūrai staiga nukrito kultas, mūsų dainininkus, poetus, rašytojus, menininkus ir garsaus vardo mokslininkus vien todėl, kad jie buvo žy-dai.

Kas gali laiduoti, kad Micho-els ir Feffer, Bergelson ir Zuskin, Markis ir Kvito tragedijos vėl nepasikartos! Tai rodo pogro-mas 1960—1970 m. mažame Lie-tuvos mieste Plungėje! Ir kaip nedaug truko iki žydų masinio užpuolimo Vilniuje, kai jie bu-vo apkaltinti ritualiniu žudymu prieš Velykas. Ačiū Dievui, kad paaiškėjo, jog žudikas buvo Pet-ryla, kuris pasmaugė mažą mer-gaitę. Kas būtų atsitikę, jei tai būtų padaręs nesveiko proto žy-das? Kas būtų mus apgynęs nuo jurtusios minios? Po tikro kalti-ninko suradimo nė vienas iš va-dų, nė vienas laikraštis nepasi-sakė prieš žydų šmeižius. Ir vi-sa tai atsitiko po neapsakomų mūsų žmonių kentėjimų, kai vi-so pasaulio akivaizdoje degino mūsų motinas, vaikus, tėvus ir senokus, kai visame pasaulyje neatsirado ranka, kuri gelbėtų žydus iš Aušvico, Treblinkos, Babi Yar, Paneriu ir IX forto degyklių.

Mūsų žmonės paaugojo 6 mi-lijonų kankinių ant tautinės laisvės aukuro. Prieš fašistinius žvėris žydai narsiai kovojo vi-so-se priešhitlerinės koalicijos valstybių kariuomenėse. Savo krauju, kovomis, padeda-mi visų progresyvių pasaulio jė-gų, geriausiu mūsų tautos sūnų atgaivino seną tėvynę, atkūrė Izraelio valstybę, šventą visų žy-dų tėvynę, taip daug kenčiančių mūsų žmonių viltį.

Sandien mes, Sov. Sąjungos piliečiai, maldaujame tik vieno dalyko — mes norime gyventi savoje žemėje. Mes girdime se-nų pranašų balsus, mes esame šaukiami savo tėvynės. Mes ne-norime būti vadinami svečiais, mes norime ilgiau būti įkai-tais ar žaibolaidžiais tamsiame įpykusio pasaulio šėlime.

Mes, pasirašiusieji, pakartoti-nai prašome sovietų įstaigas leis-ti mums emigruoti į Izraelio valstybę ir ten apsigyventi. Visi mūsų prašymai buvo atmetti be jokių naaiškinimų, be priežas-čių. Visa tai mus vertė prašyti jus, pasaulio viešumą, pagelbėti mums. Priimkite mūsų prašy-mą, panaudokite savo prestižą taip, kad mums būtų leista iš-vykti Izraelin.

(Toliau seka septynių Vilniaus žydų pavardės, adresai, ir nuro-doma giminių pavardės ir adre-sai Izraelyje, pas kuriuos jie no-rėtų vykti.)

Vertė V. M.

Viešnage pas Urugvajaus lietuvius

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Atgal — lėktuvu

Apie 40 min. iki Montevideo skridau lėktuvu, o iš ten auto-busu iki centro. Pravažiuojame pro Atlantidą. Niūri diena. Ban-gos tokios milžiniškos ir bau-gios, o vanduo smėlio spalvos. Vėjas nešioja smiltis šen ir ten sudarydamas verpetus, kuriuos mes, vaikai būdami, vadindavo-mė vėjo malūnais, išskodavome ir juos ir greit užsimerkdavome, kad nepripūstų dulkių į akis. Įdomi savyjauta — paskui tik krapštaitis akeles, o galva pilnu-tėlė žemių. Nusisukus nuo ban-guojančios jūros žiūriu į kitą pusę, ar dar kartą pamatysiu tą žavią, baltą statulą? Deja, ne-mačiau. Žmonių nesimato, visur tyla, rytas audringas ir kažkodel mane užgula liūdesys... Kadais-je jaunystėje pamiltas Aisčio eilė-raštinis ataidi atmintyje visu ryškumu: "Tai liūdnas šios die-nos pilkumas, tai vėjo pasaka kraupi ir sielvarto bedugnė stu-mia tave, mano širdie, trapi..."

Du paminklai

Kyla manys klausimas: ar galima gėrėtis modernia skulp-tūra, tokia, kuri tau nieko ne-pasako ar nereikiška? Atsimenu, 1954 m. S. Paulys buvo pasta-tytas pirmasis tokios rūšies griozdas: grubių akmenų krūva ir juose atpažįstamos dar gru-besnės išvaizdos žmonių figū-rės. Kokia karšta ir nepalanki buvo publikos reakcija! Kiek kalbų, straipsnių pasitvyčiojimu! Kiek kartų šiuokšlėmis ir vaisių žievėmis apmėtyta! Nekartą ra-do po nakties dažais aptaškyta. Pagaliau pastatė sargybą, kol darbas tapo užbaigtas. Žodžiu, "prieš vėją nepapūsi" — statu-la buvo pastatyta ir tebestovė-dabar, nors nekartą randi ją ba-nanų žievėmis apmėtyta ir ap-spaudyta. Žmonės jos nemėgsta.

Urugvajuje matytas pamink-las, kuris buvo pastatytas imi-grantų garbei, paliko manys gė-lų įspūdį. Stovi augstas, petin-gas, muskulingas vyras, vienoje rankoje laikas maišą. Jo staci-ka bei žvilgsnyje iškaitai ryžtas, dra-šą bei pasitikėjimą savimi. Šalia jo gležna, nedrasi moteris, galvą linktelėjusi žemyn ir vyro pusę, lyg ji atsitremti norėdama. Prie jų penkerių metų nerūpe-tingas berniukas... Gražus pa-minklas, puiki kompozicija!

Vėl Montevideo

Turquia gatvė, na, žinoma ir vėl pas savo mielus šeimininkus. Štai jų namelis. Atsidarau var-telius kaip sava ir barks barks i dureles. Niekas neatsako. Ban-dau kitas — tas pat. Žvilgt po virtuvės langą — tuščia! Atrodo, šeimininkės seniai nebūta joje. Ir kas galėjo atsitikti? Pamėgi-mu duris — atviros. Einu vidun šeimininkę šaukdamas — o gi gu-li lovoje gelsvai išbalusiu veidu ir meliai šypsos. Susirgusi tuoj po mano išvažiavimo. Džiaugia-si, kad grįžau, tik atsiprašinėja negalesiant aptarnauti, bet esą vyras tuo grįšias — išvažiavęs miestas mėsos nusipirkti. Aš ža-du tik naktelę permiegėti ir ke-liuoti toliau. Emė naktiukis ir da-rėsi šaltiau, tad atsitartojusi Argentinoje išgytus kašmirus, pasiėmiau neplonos šeimininkės prijuoste ir jai protestuojant ėmiausi darbo. Pradėjau nuo virtuvės ir taip besitrušiant su-laukiau šeimininko su prekėmis.

— Atpažįsti lagaminus. Mūsų viešnia sugrįžo — valio!

Sveikinamės, kalbamės, o jis taip nuosirdžiai šypsoi.

Namų ruošoje

Beje, streikai prasidėjo nuo skerdyklų, dėlto ir šeimininkas namie. Sustariame, kad jis bus virėjas, aš padėsiu. Išverda ko-pūstų sriubos, mėsos, o aš pa-ruošiu salotų. Pirmiausia paval-gydinam mūsų ligonę, kuri ne-valgiusi trečia diena. Man atro-dė, kad po šiltos ir skanios sriu-bos jos veidas lyg ir pakeitė spalvą. Pavalgiusi skaidriai nu-sišypsojo ir tada sėdom prie sta-lo mudu du. Kad sriuba skani,

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodižiusi galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarbės tyrimų institutas atra-do neaprašytą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei paruošina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimais atvejais švelnėjant skausmams, išvykavo hemorojų susitraukimas.

Čia visų svarbiausia — rezulta-tai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pa-garėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

Tu buvo pasiekta naudojant gydo-mąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri grei-tai padeda užgyti pažeistoms celėms ir "sufina" naują audinio augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti teta-lo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinė-se. Priešai žina gražinti, jei nebū-tai patenkinti.

REGINA KUTKA

kaip gi negirsi šeimininko? Po pietų imuosi plauti indus, o šeimininkas neiešti... Rūkosi, nenori, kad viešnia dirbtų ir ga-na! Mudu vos nesusipešm, bet galop susitarėm — nenoriai lei-dom man toliau darbuotis, vis atei-damas pasižiūrėti, ar baigiu.

Baigusi namų ruošą, atėjau pasikalbėti su šeimininke. Jinai patenkinta šypsoi, o aš bedirb-dama sušilau ir jų nameliuose pasidarė jaukiau. Atsėdau prieš p. Svečiulienę šalia lango. Vaidas gražus. Namelis pastaty-tas kiemo gale, o visas priekis apsidintas žydinčiais medeliais, vaismedžiais bei daržovėmis. Matėsi gatvė su plikais medžiais, už jų įlanka, laiveliai ir kitoje pusėje Montevideo dangorai-žiai... Kalbėjome ilgai, ilgai. Protarpiais p. Svečiulis mums atnešė šiltos arbatos. Žadu se-kantį rytą išvažiuoti. Tačiau ry-tas ne važiavimui skirtas lyja ir lyja visą mielą dienele.

Kultūros židiny

P. Svečiulis su žmonele pasa-kojo apie pirmųjų lietuvių isi-kurimą Urugvajuje, kultūrinę veiklą bei žymiusius veikėjus ir įvykius. Jiedu nuo pat atva-žiavimo aktyviai reikišiai lietu-vių kultūrinėje veikloje.

Ateina vakaras, o su juo ir kun. Giedrys. Kviečia į Antani-rės pas šeimą, kur susirinkus ko-lonijos žymesni veikėjai bei sve-čiai. Atsisakau eiti, nes rytoj iš-važiuoju.

— Išvažiuoji? Kad autobusai streikuoja "senhora mia"! — Jo visas veidas šypso, ne tik lū-pos, paskui surimėja, ragina rengtis, esą ir lietus apstojes.

Nuvažiavę radome jaukiai nu-siteikčius svečius. Netrukus kun. Giedrys užveda dainą. Kaipgi apsieisi be jų? O šeim-ininkas Antanas bausis "štuko-rus", tikras "Mikė melagėlis". Kokių nebūtų prajovų jis man papasakojo apie Kanadą!

Sekandį dieną p. Svečiulis aprodė aplinkę. Aplankė ir kelis lietuvius. Nuvedė ir į Lie-tuvių Kultūros namus, parodė didelį kiemą, sargą gyvenvietę, raštine, barą ir salę. Sceną den-gia puikios austos užuolaidos ir be Vyčio jokio kito lietuviško paveiklo ar ženklų. Vis, sakau, geriau nei mūsų salėse Toronte, kur ir to nematyti — tik plikos sienos. Tuo tarpu S. Paulys bu-vusios lietuvių mokyklose mū-sų didžiųjų kunigaikščių, rašyto-jų portretai spintose guli. Kitur gyvenantieji lietuviai gal labai mieliai savąsias patalpas jais papuoštų. Ir tas puikūs didelis paveiklas "Vytauto Didžiojo priesaika", kuris kadaise kabojo konsulate, mano draugės ir pa-čios konsulinės Polišaitienės teigimu, puošia privatų namą.

Moterys veikliausios

Urugvajaus Lietuvių Bend-ruomenės pirmininkas mums jau žinomas Mykolas Svečiulis, o bendruomenės jaunimo sekcijos pirm.—Ed. Andriuskevičius. M. Svečiulis pasakojo, kad Lietuvių Katalikų Moterų Draugija, nors susidedanti iš vyresnio amžiaus moterų, bene bus pati veikliau-sia. Jos dažnai daro susirinki-mus, ruošia bendras Mišias, per-ka bažnytinis drabužius, indus, talkina klebonijai, lanko ligo-nius, suruošia balius. Viena šios organizacijos didžiųjų veikėjų — tai manoji miela šeimininkė O. Svečiulienė, p. Godienė, Vidzie-nė ir kitos.

UŽSAKYKITE DABAR SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMUS I LIETUVĄ

Specialūs rublių pažymėjimai yra keturis kartus vertingesni už regu-liarius rublius. Už SPECIA-LIUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMUS jūs giminės galės gauti viską Vnesposyltorgo SVETIMOS VA-LIUTOS KRAUTUVESSE už dalį reguliarių kainos — iš tikrųjų už ketvirtadalį reguliarių kainos ar net pigiau. Kiekurie dalykai taip žemai įkainoti, kad 10 rub-lių prilygsta viena m doleriui. Prašykite mūsų NAUJŲ katalo-gų — JIE DUODAMI NEMO-KAMAI ir įsitikinsite, kad SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽY-MĖJIMAI yra geriausia dovana savo giminėms. Į namus pristaty-mas per 3-4 savaites. Kaina: \$2.13 už vieną specialų rublį. Jo-kių kitų mokesčių. Pilnai garan-tuota.

UŽSAKYKITE DABAR TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street, New York, N. Y. 10010, USA

PRASYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ KATALOGŲ

DEMO! Mes priimame užsakymus auto-mobilams ir apartamentams

Bendras įspūdis

Urugvajus — tai P. Amerikos komunistų centras. Čia jie vei-kia laisvai. Važiuoju kartą Cer-ro autobusu ir mano dėmesį at-kreipė didžiulė iškaba, savo grėsmingumu vos akių nepradū-rė — ranka ir rodomasis pirštas atkreiptas tiesiai į tave; didelė-mis raidėmis užrašyta: "Darbi-ninke, stok į komunistų partiją, kuri rūpinasi tavo reikalais!"

Kitas vakaras ir kitos Antani-nės. Nueinam. Čia jau labai gra-žiai žmonių įsikurta, puikus na-mas ir... laimė laimūžė! Jau-kiai dega židinyje, ugnelė, ap-šviestama susirinkusiųjų veidus bei skeisdama malonią šilumą (tą dieną, berods, buvo 3° Celsi-jaus). Malonūs šeimininkai bei svečiai, tokie draugiški, tarytum tu juos seniai pažįsti.

Bendras įspūdis: urugvajie-čiai gyvena skurdžiau už Brazili-jos lietuvius. Nors ir čia buvau pasiturinčiuose namuose ir juo-se pastebėjau židinius. Vienur jie degė, kitur ne. Mano many-mu, tai didelė prabanga ir pato-gumas. Stebėjau, kaip tokia-me šaltyje išlaiko žmonės nešil-dytose patalpose.

Absurdiški formalumai

Na ir taip kelias dienas nega-liu išvažiuoti. Tai lietus lyja, tai autobusų, lėktuvų ir traukinių streikai. Žodžiu, streikas ant streiko, o aš jau nenustygstu vietoje — už savaitės turėsiu per Braziliją grįžti Kanadon, o dar čia sėdžiu. Be to, dar tiek reikalų reikės atlikti! Kas dary-ti? Autobusai pradėjo važinėti, tad einame pirkti bilieto. Pasiro-do sugrįžimui reikia dar ir Bra-zilijos konsulato vizos. Einam konsulatun. Reikia trijų nuo-traukų, kurias gali čia pat pada-ryti — bus paruoštos po pietų. Su p. Svečiuliu pavaikštinėjom po miestą, pavalgė grįžtam su nuotraukomis atgal, bet mus priima kitas tarnautojas—augstas, labai arogantiškos išvaizdos pusjuodis. Patikrinęs mano pa-są bei užpildytą lakštą, atmeta. Autoritetingu balsu pareiškia, kad tegalėsime išvažiuoti iš Urug-vajaus po mėnesio laiko, nes iš okupuotų kraštų maždaug tiek laiko užtruksias vizos gavimas. Nesuprantu reikalo. Tuomet jis jau pakelti balsu išsrieka, kad visi dokumentai eina ne per šį konsulatą, bet per užsienio rei-kalų ministeriją. Bandau aiškin-ti, kad esu Kanados pilietė ir keliauju su kanadiškos pasu. Jis grubiai pagriebia mano pasą, at-vertęs parodo pirštą ir mano gi-mimo vietą Kalvariją — Lietu-va ir šnekėt nenori.

Dar kartą

Grįžtu sekanti rytą su kun. Giedriu manydamas, kad yra koks nors nesusipratimas. Deja, turiu aiškintis su tuo pačiu val-dininku — ta pati kalba ir gru-bumas. Aš nutariau nenusileisti ir reikalauju pasikalbėjimo su pačiu konsulu. Ateina po kiek laiko vicekonsulas irgi nemanda-gus, kalbės pakeltu tonu ir tą patį. Emau aiškintis, kad turiu grįžti nuo greičiausiai, nes turiu mažametę dukrelę Brazilijoje ir turiu išvažiuoti Kanadon už ke-liu dienų. Jis man neduoda ka-bėt, rodo, kad tokių kaip aš il-gas sąrašas. Kun. Giedrys ramiu balsu įsiterpia ir prašo manda-giai paaiškinti poniai visą reika-lą, kodėl ji negalinti išvažiuoti. Tas kiek susivaldo ir aiškina vėl iš naujo. Aš teparaušau siųsti ap-mokamą telegramą užsienio rei-kalų ministerijai ir gal po 8 ar 10 dienų pasiseks išvažiuoti, t. y. jie man padarys išimtį.

(Bus daugiau)

PAVERGTI LIETUVIAI DŽIAUGIASI GIRDEDAMI LAISVĄ ŽODĮ PER TAUTOS FONDO LEŠO MIS ISLAIKO-MAS RADIJO PROGRAMAS. TAUTOS FONDAS LAUKIA TAVO AUKOS T A M DARBU.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Okupuotos Lietuvos senutė Marijona Kuliešienė, mokanti ne tik daug dainų bei pasakų, bet ir atsimenanti tris rusų oku-pacijas

Nauji uždaviniai naujoje situacijoje

AL. GIMANTAS

Po neseniai pasirašytos vokie-čių - sovietų sutarties, bent jau popieriuje užantspauduojančios rytinės ir vidurinės Europos sienų klausimą dabarciai, tautiečių tarpe girdimos vis naujos nuo-monės. Žinoma, pirmoje eilėje vis dar vyrauja lietuviškasis nu-stebimas, gal net netikėjimas, kad vokiečiai drįstų atsisakyti savo rytinės dalies. Bet, regis, nesuprantančių nėra, kad Lietu-vai neturint bendrų sienų su Vokietija, vis bus sunkiau kalbėti apie pilną nepriklausomybę, esant apsupai iš visų pusių so-vietinės imperijos.

Tiesa, kankas Lenkijos nenorėtu laikyti esančios visų 100% sovietinėje įtakoj, bet lenkai ne-kada su simpatija nežvelgė į tei-sėtus lietuvių tautos reikalavimus. Taigi, padėtis nėra per-daug šviesi. Todėl nenuostabu, kad mūsų kiti tarpe ir pasigirsta eilė naujų balsų, siūlančių pa-grindinai persvarstyti lietuviškos politikos užsienyje princip-us, bandant labiau juos pritaikyti dabarties reikalavimams.

Esą iki šiol mes, lietuviai, daž-niausiai žvelgėme į sovietinę jė-gą kaip į molinį milžiną, kuris nuo pirmo smūgio ar didesnio skersvejo ims ir subyrės. Saipė-mės, kai kada ir atvirai juokė-mės ar bent bandėme mokyti Vakarų vyriausybės (sugestijo-mis, memorandumais, pokal-biais) apie sovietinės galybės mi-lą, teigdami, kad tai nėra jokia jėga, su kuria reikėtų skaitytis ar kreipti dėmesį. Deja, šis mū-sų nusistatymas ir tikėjimas so-vietinėmis molinėmis kojomis nebuvo priimtas Vakaruose. Priešingai, vis su didesniu dė-mesiu Vakaruose imta pripažinti sovietinę jėgą ir itaką pasau-

lyje. Prieita prie to, kad pasau-lyje negalimas joks rimtesnis ar bent kiek didesnio masto tarp-valstybinis susitarimas, neatsi-klausus sovietų nuomonės. Gali-mi bet kurie pasulyje sprendi-mai, bet jeigu jiems nepritaras JAV ir Sov. Sąjunga, niekad ne-bus veiksmingi. Atseit, Sov. Są-junga atsisotjo pasaulinėje are-noje kaip taip vadinama "super-power".

Ir tuo metu, kai mes, išeiviai, bandome spręsti visokias savas problemas, kalbame ir svarstome Lietuvos laisvinimo kovos metodus, kasdien vis nauji įvy-čiai baigia pralenkti mus. mūsų galvosena ar net ir mūsų strate-gija. Gal todėl ir kairurie mūsų metodai darosi neefektyvūs, ne-atneša jokių teigiamųjų rezul-tatų.

Kai kas jau mano, kad turime ruošti patys ir, kiek mums ima-noma, ruošti tautą tėvynėje il-gnesniu distancijų veiklaj. sten-giantis visų pirma išlikti sūmo-nincais lietuviams, susipratusiais tautos nariams, kurie gali ir turi laukti, gal net ir labai dar toli-mos valandos, kada Lietuvai pradės austi tikrosios laisvės ir nepriklausomybės rytas.

Jei iki šiol Lietuvos išsivadavi-mo buvo tikimasi per totalinį ka-rą, dabar jau daug kas mato, kad dėl naujųjų superginklų, jei toks konfliktas kiltų, vargiai kam atneštų laimėjimą ar pra-laimėjimą: nelemtis būtų vieno-dabiam pusėm. Tikėti sovieti-ne evoliucija gal ir galima, bet nėra aiškių duomenų spręsti, kad rusiškasis imperializmas, raudonas ar baltas, bus linkęs užleisti vakarinį Pabaltijo kran-tą.

LIETUVA PRIE VOKIETIJOS NEPRIEIS

ALGIRDAS GUSTAITIS

Berengdamas Lietuvos žemė-lapį eilė metų įrodinėjo, kad mes, lietuviai, neturėtume bal-mintis siekti Prūsijos dar ir dėl-to, kad Vokietija po sekancios Europos taikos negaus Prūsijos ir nebus Lietuvos kaimynė. To-dėl vokiečiai gali būti lietuviu talkininkai, siekiant mums gauti visą Prūsiją. Jiems daug naudin-giau Prūsijoje turėti draugiškus lietuvius nei priešus slavus. Gi-slavai ir mūsų senolių žemes Prūsijoje neturi teisių arba jų teisės kur kas mažesnės už lietuvių teises.

Šioji yra viena iš mano tezių, kuriomis remdamasis rengiu Lietuvos žemėlapi, dėl kurio kai-kas, nesigilindamas į klausimą, daro pražūtingai klaidingą sprendimą, būtinai norėdam bent dalį Prūsijos atiduoti ki-tiems.

Nors aš mažai tikiu neseniai pasirašytai Vakarų Vokietijos — Sovietų Rusijos taikos sutarčiai, kur, be kitko, pasirašyta po to-kiais šakiniais: "Sutinkamai su tuo jos (reikia V. Vok. ir S. Ru-siia. A. G.) spres savo ginčus tik taikiomis priemonėmis..." (iš 2-ros pastraipos). Trečioji pastraip-a sakoma: "...taika Europoje gali būti išaugta tik tuo atve-ju, jeigu niekas nesikėsins į da-

bartines sienas". Čia nekaltama apie netaikin-gas, t. t. karines priemones. To-kios sutartys tegalioja, tik atsi-randa gera proga karui. Toliau sakoma: "Jos išspareigoja nenu-krypstamai laikytis teritorinio visų Europos valstybių vientisu-mo su dabartinėmis sienomis; jos pareiškia, kad niekam netu-ri jokių teritorinių pretenzijų ir nebals tokių pretenzijų ateity-je".

V. Vokietija neliečiamomis sienomis laiko Oderį ir Neisę, kuria dirbtinai praplėsta Lenki-ją ir Vakarūs Vokietijos žemių saskaiton. Tai bus Lenkijos ir Vokietijos problema. Mums ido-mu tai, kad vokiečiai, tegu ir kairėn pakrypusiu ju dabartinio vadovo V. Brandto įtakoje, taip lengvai numojo ir nemažus savo žemių plotus, nekaltant apie ka-daisje jų okupuotus lietuviškos Prūsijos plotus — nuo Vyslos iki Nemuno.

Betgi toji sutartis gal priar-tins kairiųjų lietuvių galvosena siekti teisingesnės Lietuvos sa-vo-ve teritorijos.

Jei "EGLUTĖ" užsakys, Vaikai džiaugsma padarysi — Skaitant nuotykius Pupučio, Valandos pavirs minutėm.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MIRĖ PUPŲ DĖDĖ

Rugpjūčio 23 d. mirė Petras Biržys - Akiras, vyresniosios kartos skaitytas žinomas kaip Pupu Dėdė, linksmas radio klausytojus valandėms "Pupų Dėdės pastogėje". Platesnį nekrologą "Literatūroje ir Mene" paskelbė Juozas Baltušis, primindamas ne tik jo radio valandėles, bet ir dviejų laidų susilaukusį eilėraščių rinkinį "Sielos sparnai", etnografinę knygą "Kaimo vestuvinių". Velionis taip pat ruošė seriją istorijos monografių apie Lietuvos miestus. Išleisti spėjo šios serijos stambius toms apie Alytų ir jo apskrity, Biržų ir jų apskrity, Kėdainius, knygą apie Vyžuonas, Taurajūnus, gimtuosius Anykščius. J. Baltušis džiaugiasi Pupu Dėdės humanistine-satyrine nepriklausomos Lietuvos gyvenimo kritika, bet prastaria, kad jis "daug kur ir klydo, suko ne ta kryptim, darė ne taip". Čia, matyt, turimi galvoje Pupu Dėdės antisovietiniai bykstelėjimai, kaip pvz. jo dainelė Vilnių atgavus: "Vilnius mūsų, o mes rusų...". J. Baltušio teigimu, Pupu Dėdė pokario metais vėl buvo atgavęs savo radio valandėles ir dirbo, kol sveikata leido. Jose taip pat galėjo pasitaikyti kompartijai nepagėdijamų satyras, nes juk humoristai paprastai plaka valdanciąją klasę. Nekrologo užbaigė J. Baltušis rašo: "Paliko turtingą rankraštinį archyvą, etnografinius ir istorinius užrašus apie Lietuvos gyvenvietes, kurias, be abejonės, pasinaudoję ne vienas mūsų kultūros darbuotojas, istorikas. Paliko ir nebaigtą asmeninį toms. Gimtoji žemė prigludę dainorėli. Tačiau jo darbai, tegu ir gana kuklūs, jo išleistas knygos, dešimtys jo įgrotų ir įdainuotų plokštelių, retu kruopštumu surinkta medžiaga apie gimtąją Lietuvą lieka žmonėms, jų laimė, gyvenimui, ateičiai". Velionis buvo sulaukęs 74 metų amžiaus. Kompartijos oficiozas "Tiesa" nesiteikė paskelbti ne tik nekrologo, bet ir pranešimo apie jo mirtį.

1970-71 MOKSLO METAI

Rugsėjo 1 d. naujuosius mokslo metus pradėjo Lietuvos mokyklos. Vilniaus universiteto Sarbieviaus kiemelyje įvyko jau tradicinis tapusi pirmakursių humoristinė imatrikuliacija su Storojo ir Plonojo studentų humoristinėmis pašnekešiais ir egzaminais, pirmakursių pasirodymu. Kauno politechnikos instituto studentai naujuosius mokslo metus pradėjo su gėlių puokštėmis prie Lenino paminklo Janonio aikštėje. Didens ar mažesnis iškilms buvo surengtas ir kitose augstosiose mokyklose. Pradinių mokyklų mokiniai mokslo metų pradžios progą savo mokytojus dovanoja gėlių puokštėmis už jų būsimą darbą.

MASKVOS KONTROLĖJE

Rugsėjo 2 d. "Tiesa" ir kiti laikraščiai paskelbė trumpą pranešimą: "Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Isaku Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Valstybinis radijo ir televizijos komitetas pertvarkytas į sąjunginį respublikinį Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Valstybinę televizijos ir radijo komitetą. Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Valstybinio televizijos ir radijo komiteto pirmininku paskirtas J. Janutis". Pranešimas paskelbtas be jokių komentarų. Vadinaimosios sąjunginės respublikinės ministerijos yra Maskvos kontrolėje. Taigi, griežtesnės Maskvos kontrolės turėtų susilaukti ir valstybinis radijo bei televizijos komitetas, gaves sąjunginio respublikinio komiteto vardą. Pagrindinės dėktyvos jam bus gautamos iš Maskvos, nors jo vadovu paskirtas lietuvis J. Janutis.

WINNIPEG, MAN.

VEDYBINĖ SUKAKTIS. Š. m. rugpjūčio 15 d. Jonas ir Teklė Timmermanai atšventė savo 25-rių metų vedybinę sukaktį. Juos tremtis netikėtai suvedė į bendrą šeimyninį gyvenimą: lietuvių Teklė nuo Šiaurės ir Joną iš Olandijos. Ir taip laimingai sukurę šeimą išaugino vieną dukrą Imekę-Merianą ir tris sūnus: Algį, Rolandą ir Marijų. Duktė ir vienas sūnus jau vedę, o kiti eina mokslus. Kiek žinau, jauniausias sūnus Marijus ne tik kalba lietuviškai, bet ir nebologiasiai skaito. Vaikai auklėjami krikščioniškoje dvasioje ir nuo lietuviškos parapijos yra neatskiriama.

Rugpjūčio 15 d. šeimos nariai tėveliams suruošė 25-rių metų vedybinę sukaktį. Artimųjų, draugų bei svečių prisirinko pilna salė. Sukakties minėjimas prasidėjo 7 v. v. lietuvių Sv. Kazimiero parapijos bažnyčioje pamaldomis. Parapijos klebonas kun. J. Bertašius atlaikė sv. Mišias ir pasakė pamokslą anglų kalba. Sūnus Rolandas perskaitė ištrauką Sv. Rašto, o visa šeima priėmė Komuniją. Po pamaldų svečiai nuėjo į parapijos salę. Prie sukaktuvinių kamų paruošto stalo matėsi "jaunie-

LEIPCIGO MUGĖ

Rudeninės Leipgigo mugės Sovietų Sąjungos paviljone buvo ir Lietuvos imonių gaminių: Šiaulių "Vairo" dviračių V-72, V-182, "Minijos", "Meno" ir "Jiesios" pagamintų suvenyrų. Bendrame paviljone buvo surengta knygų ir žurnalų paroda, skirta Lenino šimtosioms gimimo metinėms.

VIENINTELE LIETUVOJE

Zofija Gečienė, Klaipėdos IV vidurinėje mokykloje svajonius tapti lakūne ar jūreive, įgyvendino savo jaunystės dienų svajonę. Baigusi Kauno politechnikos instituto Klaipėdos neakivaizdiniam skyriuje laivų įrengimų ir mechanizmų studijas, ji pirmoji Lietuvoje gavo laivo mechanikos inžinierės diplomą ir dabar jau ruošiasi plaukti į jūrą. Bandydas tapti lakūne buvo nesėkmingas, bet Z. Gečienė yra patenkinta ir ant-
raja savo meile — jūra.

NAUJA FIRMA

Isteigta cheminių prekių gamybos firma "Lietuvos butinė chemija". Jos tikslas, sudėti ir uždavinius nušviečia "Tiesos" 203 nr. paskelbtas pasikalbėjimas su direktorium A. Spuduliu: "Naujoji firma sukurta, siekianti tobulinti imonių valdymą, labiau specializuoti ir plačiau kooperuoti respublikos buitines chemijos pramonę, geriau panaudoti jos gamybinius pajėgumus. Firma sudaro buvusios Vilniaus "Spindulio" buitinės chemijos dirbinių ir "Svyrturio" chemijos gamyklų, kurios pertvarkytos į firmos pirmąją ir antrąją gamybas, buvusi Alytaus chemijos gamykla, kuri tapo firmos filialu, taip pat buvusio Kauno buitinės chemijos dirbinių gamykla, kuri irgi reorganizuota į firmos filialą. Pastarajam cecho teisėmis perduotas Kauno "Chemiko" fabrikas. Į firmos sudėtį įėjo ir chemijos pramonės projektavimo-konstravimo biuras Vilniuje. Mūsų firma — stambus ūkinis vienetas. Jos metinė produkcija viršija 40 milijonų rublių. Firmoje dirba apie pusantro tūkstančio žmonių...". Naujoji firma "Lietuvos butinė chemija" turės bendrą balansą, vieną sąskaitą banke ir dirbs pagal vientį planą. Metinės administracinės lėšos bus sumažintos 150.000 rublių. Direktorius A. Spudulis pranešė, šios firmos gamyklų rinkon išleidižia daugiau kaip 200 pavadinimų prekes — lakus baldams poliuroti, tepalus batams, įvairius valymo pastas, kosmetikos gaminius, skalbimo miltelius, balinimo, standinimo ir automobilių valymo bei blizginimo priemones.

SVENTOSIOS SAUKSMAS

Pranešimą tauk pavadinimu "Komjaunimo Tiesos" 162 nr. paskelbė S. Petraška. Jame rašoma: "Anykščių apylinkės nuo seno garsėja gamtos grožiu. Čia ošia A. Baranauko eilėmis išgarsintas šilelis, didingai ryso legendomis apipintas Puntukas, snaudžia Karalienės liūnas, o prieš saulutę žėrinti Šventoji sidabro kaspinu vingiuoja tarp kalnų... Vingiuoja jį, bet kaspinas, deja, jau nebe sidabrinis. Jis pasidarė neaiškios spalvos. Tik ne upė dėl to kalta, o žmonės. Į šventąją jau antri metai leidžiamis Anykščių miesto kanalizacijos nešvarumai, suteka užteršti "Kvarco" statybinių medžiagų gamyklų vandenys, bėga dvokiantis rašalo spalvos skystis iš "Spartako" veltinių vėlimo fabriko, buitinių gyventojų aptarnavimo kombinato skalbyklos. Nešasi Šventoji šia miesto "dovana", dalinasi ja su besimadanciais "Šilelio" poilsio namų svečiais ir, nepajėgdama jos atsikratyti, šaukiasi pagalbos. Šis saukimas negali likti be atgarsio."

V. Kst.

LONDON, ONT.

"BALTIJA" KITATAUCIAMAS. Rugsėjo 4 d. "Baltijos" ansamblio tautiniai šokiai pasirodė Stratroy parodoje. Tuo laiku daug "Baltijos" šokėjų dirbo tabako ūkiuose. Šokėjai, nors ir pavargę, bet buvo pilni jaunatviško entuziazmo. Pasirodymas įvyko parodos arenoje, kur buvo pilna publikos. Smarkus plovimas parodė, kad lietuviai imponuoja publikai savo tautiniu menu. Broliai Repšiai ir broliai Valaičiai akordeonais atliko keletą dalykų. B. K.

Klevelando skaučių vadovybė N. Wasagos stovyklavietėje. Nuotr. V. Bacevičius

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

ATEITININKŲ FEDERACIJOS, atstunto kongreso proga įvykęs simfoninės muzikos koncertas buvo sėkmingas. Publikos susirinko apie 2000. Programa buvo gana augšto lygio. Pirmoje koncerto dalyje pirmą kartą Amerikoje atlikta M. Čiurlionio simfoninė poema orkestrui ir vargonams "Jūra", kuri nuskambėjo tikrai įspūdingai. Nors su orkestru ji buvo repetuota tik vieną kartą, dirigentas Vyt. Marijošius sugebėjo pasiekti gerą rezultatą. Pirmosios dalies pabaigai buvo duotos dvi ištraukos iš komp. VI. Jakubėno suitos "Miško šventė". Antroji dalis buvo skirta Beethovenui, prisimenant jo 200 metų gimimo sukaktį. Ši simfoninė koncerta surengė Ateitininkų Federacija, o jo administratoriumi buvo Vytautas Radžius. Koncerto tal-
kininkai: G. Narienė, VI. Butėnas, S. Barkaus radio programa, J. Kreivėnas ir "Marginalis".

FUTBOLŲ MĖGEJAMS buvo reta proga pamatyti didį lietuvių komandą išvykimoje. Rugsėjo 6 d. čia pasirodė Niujorko "Atletu" klubo futbolininkai, kurie kovojo su čikagiečiais lietuviais. Niujorkiečiai nepa-
bigo totius kelionės ir atvyko iš-
mėginti jėgų su čikagiečiais, kurie iš anksto buvo laikomi šios rungtynių favoritais. Rungtynių vaizdą gerokai pagadino lietus, kuris pylė visą dieną ir tik prieš rungtynes truputį apstojo. Tačiau aikštė buvo šlapia ir gero žaidimo nė viena komanda negalėjo parodyti. Nors pradžios rungtynės tapusi lašoj, publikos prisirinko geri du šimtai. Antrojo kėlinio pradžioje vėl pradėjo plūsti kaip iš kibiro, tačiau žaidimas nebuvo nutrauktas. Didelė dalis žiūrovų, apsiginklavę lietais, išbėgo iki rungtynių pabaigos.

Pirmajame kėlinyje aiškiai vyrovo čikagiečiai, kurie H. Jenigo šūviu su galva, J. Ringaus bei V. Pikrio šūviais vedė 3:0. Po pertraukos čikagiečiai kiek atsilėjo, nes pergale atrėdė jiems užtikrinta. Viena, kita proga turėjo ir niujorkiečiai, kuriems pagaliau pavyko pasiekti garbės įvartį (R. Klivėka). Tokiu būdu susit-
kimas baigėsi 3:1 čikagiečių naudai. Sveikintinis niujorkiečių entuziazmas ir nepabijojimas purvinoje aikštėje sutepti savo gražias, baltas uniformas. Po rungtynių abi komandos su draugais bei rėmėjais susirinko bendram pobūviui "Gintaro" svetainėje.

ČIKAGOS BEI APYLINKIŲ lituanistikos mokyklos jau pradėjo naujus mokslo metus. Čikagos augstesnioji lituanistikos mokykla pradėjo savo mokslą rugsėjo 12 d. Jaunimo Centro patalpose. Tą pačią dieną buvo pradėtas mokslas ir Cicero augšt. lit. mokykloje, kuri turi patalpas Sv. Antano par. mokykloje. Taip pat rugsėjo 12 d. pirmosios pamokos buvo Dariaus-Girėno lit. mokykloje ir Leomonto Maironio mokykloje. Melrose Parko lit. mokykla savo mokslo metus pradėjo rugsėjo 5 d.

St. Catharines, Ont. DUOSNUS TAUTIETIS. Mūsų apylinkėje yra duosnių tautiečių, kurie lietuviškai veikla kasmet išleidžia po šimtinę ir daugiau dolerių. Jų tarpe yra ir J. Girevičius. Šiemet jis paskyrė Lietuviai Fondui \$200, o ankščiau buvo įnešęs \$300; užsisakė Lietuvos Enciklopediją anglų kalba; Bendruomenėi rengiant Vasario 16 minėjimą ir skautų rėmėjams Jonines, paukojo turtingu loterijos staliuku. Kas tik aplanko J. Girevičių rinkdamas aukas tautinei veiklai, laikraščiams, paremti, tautiečiams sušelpiti, visuomet paremia stambiais sumomis. J. Girevičius, užsisakdamas LE anglų kalba, išsireiškė, kad šis enciklopedija jam nėra reikalinga, nes turi ją lietuvių kalba. Enciklopediją anglų kalba galėsias padovanoti angliškai kalbančiam, kad susipažintų su lietuvių tauta. J. G. priklauso SLA. LVS "Ramovė", yra Tautos Fondo skyriaus pirmininkas ir visur aktyvus.

J. Sarapnickas

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton, Ont.
Tel. 522-5028
ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE & ZENITH BENDROVMS
Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:	
pirmadieniais 9.30 — 5 v. p.p.	
antradieniais 9.30 — 5 v. p.p.	
trečiadieniais 9.30 — 5 v. p.p.	
ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p.p.	
penktadieniais 9.30 — 8 val. vak.	
šeštadieniais 9.00 — 1 v. p.p.	

Įlepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pfnas čekių patarnavimas. Parduoame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2.100.000.

HAMILTON, ONT.

SOLIDARUMO ĮNASO rinkimo vėjus jau pradėtas, šiemet nebėra rinkėjų, kurie su sąrašais rankose lankytų lietuvių namus mieste ir jo apylinkėse. Bendruomenės išd. O. Stasiulis yra paruošęs ir išsiuntinęs visiems lietuviams laiškus su jau paruoštu čekiu ir grąžinimui įdėtu voku. Belieka tik pabaigti užpildyti čekį. Taupomo ir visų patogumų dėliai įnašo rinkimas atliekamas už dvejus metus, t. y. už 1970 ir 1971. KLB norio nustatyti įnašą yra jau toks minimalinis — tik \$2 metams. Tų kelių dolerių neturėjimas ar pasimirsimas čia būtų jau labai menkas atsi-prašymas. Kiekviena grupė ar organizacija savo narius skaito pagal namo mokesčių apsimokėjusių skaičių. Tad nemusikalsime lietuvių sąžinei.

SILVILIAJ MARTINKUTELI paskubom dar buvo spėta suorganizuoti gražios išleistuvės. Silvija, pas mus dirbo Bendruomenėje, "Aukure", "Gyvatare", skautų, ateitininkų organizacijose, lietuvių studentų valdyboje ir buvusi visų mūsų minėjimų ir švenčių pranešėja, dabar palieka Hamiltoną ir išvyksta gimnazijos mokytojos darbu į Sudburį. Šeštadienio vakarą Burlingtone, p. p. Pronckų bute, kiek leido patalpos, buvo privaziavę tautiečių atsisveikinti su mūsų miela hamiltoniete. Gražiais žodžiais apie Silviją kalbėjo par. klebonas mons. dr. J. Tadaraušas, prisimindamas ją dar nuo mažos mergaitės laikų. KLB Hamiltono apyl. pirm. K. Mileris apgailestavo netekdamas tokios veiklos ir talentingos lietuviškos veiklos darbuotojos, E. Kudabienės prisiminė keletą momentų iš dramų būrelio veiklos, o B. Kronas visus gerai nuteikė savo humoru. Buvo nupirkti ir dovanų, kurias įteikė ankščiau buvus D. Pronckui ir Ald. Volungytė. Buvo sugiedota "Ilgiausių metų" ir palinkėta: jei kada tektų išvažiuoti iš Sudburio, tegu vėl žiūoja atgal pas mus į Hamiltoną, o mes mieliai ją priimsime. Jei sudburiečiams pavyks ją įtraukti į savo veiklą, jie turės labai talentingą ir darbščią darbininkę. K. M.

SEKMADIENI, RUGSEJO 20 D., 7 v.v., įvyks skautų veiklos metų pradžia. Prasidės visus skautus susirinkti (pilnai uniformuotus) prie Jaunimo Centro. Vyksim ir p. Panavų ūkį, kur įvyks atidarymas ir lauzas ligi 10 v.v. Taip pat bus galima užregistruoti naujus skautus-e. Prasidės visus atsinėti su savimi nario mokesčiai: \$1.50 pauktytės, vilkiukai, \$2.00 skautai-ės, \$2.50 vyr. skautai-vyčiai, \$3.00 skautininkai.

"Sivintos" ir "Rambyn" tuntai ATITAISYTINA ZINIA. K.B. korespondentas iš Hamiltono, rašo apie kažkokį Bendruomenės v-bos posėdį, kuriame dalyvavęs svečias iš Lietuvos, mūsų posėdyje nebuvo dalyvavęs ir nekas daugiau be paties korespondento apie tai nekalba. Po posėdžio vaišės Bendruomenės v-bos žmonėms teko susitikti ir pasikalbėti su malonių tautiečių, atvykusių čia pas savo tėvus atostogoms iš okupuoto mūsų krašto. Bendruomenės v-ba

ALDONA NARUŠYTĖ mėgsto jojimo sportą. Ji gyvena kartu su savo tėveliais netoli Hamiltono, kurie turi ūkį ir jojimui tinkamus arklius. Aldona įvairiose jojimo varžybose nekartą yra loimėjusi 1-as vietas ir daugybę taurių. Gyvendama toliau nuo Hamiltono, ji nepamiršta lietuviškos veiklos. Kurį laiką mokėsi šeštadieninėje mokykloje. Šiuo metu ji priklauso mergaičių chorui, domisi lietuviška jaunimo veikla.

Advokatas EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

KUN. ANSAS TRAKIS, Čikagos lietuvių evangelikų liuteronų "Tėviškės" parapijos klebonas, dalyvavo Paryžiuje įvykusiaime evangelikų liuteronų suvažiavime.

LIETUVIŲ KRIKŠČIONIŲ Demokratų Sąjungos Klevelando konferencijoje išrinktas naujasis komitetas jau pasiskirstė pareigoms: pirmininku perrinktas A. Kasulaitis, vicepirmininkai — Pr. Razgaitis ir A. Pautienis, sek. — A. Tamulionis, išd. — H. Izdelis, nariai — P. Balčiūnas, P. Klorys, P. Mikšys ir A. Garka. Sklandesniai darbai sudarytas centro komiteto prezidiumas, kurin neįeina minėti keturi komiteto nariai. Spaudos reikalais rūpinasis P. Balčiūnas, sek. — Pr. Razgaitis, A. Pautienis, A. Garka ir P. Mikšys. Vicepir. A. Pautienis buvo įgaliotas sudaryti komisiją, kuri tvarkys ryšius su krikščionišmis demokratais tarptautinėje plotmėje.

DALYVAUTI IŠ TARPTAUTINIA-ME parazitologų kongrese Vašingtono iš Vilniaus atvyko Lietuvos Mokslo Akademijos zoologijos ir parazitologijos instituto atstovai — biologijos mokslų dr. Ona Kubickienė ir veterinarijos mokslų kandidatas Albinas Medzevičius. Šiame tarptautiniame forume jie skaitys Vilniuje paruoštus pranešimus.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS leidėjas Juozas Kapočius, atostogaudamas Cape Cod, susirgo ir buvo paguldytas ligoninėje, kur jam padaryta instektų operacija. Ligonis jau sveiksta ir ruošiasi grįžti į darbą.

MINDAUGAS MATULIONIS, išgijęs geologijos magistro laipsnį Ohio valstijos Kent universitete, kur neseniai įvyko tragiškas susikirtimas tarp valstybės gvardijos ir studentų, yra priimtas į šio universiteto dėstytojų eiles. Jis ruošs geologijos doktoratui.

Urugvajus

SOL. ZUZANA VALADKAITE, mezzosopranas iš Buenos Aires, rugsėjo 26 d. surengė koncertą Montevideo lietuviams. Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos vardu ją gastro-lėms pakvietė Argentinoje viešėjęs Montevideo universiteto odontologijos fakulteto prof. dr. A. Stanevičius. Buenos Aires lietuvių tautinių šokių grupė "Ateitis" ruošiasi išvykai į Montevideo spalio 10—12 d.

FERN CRESPO GATVES atidarymo iškilmėje Montevideo mieste lietuviams atstovavo tautinių šokių grupės "Gintaras" ir "Azuolynas", susilaukusios didelio urugvajiečių dėmesio.

Argentina

LIETUVIŲ DIENAS KORDOBOJE rugsėjo 15—16 d. d. atvyko gausus svečių būrys su Irenos Simanaukienės vadovaujamu tautinių šokių ansambliu "Rambynas" iš Buenos Aires, Alta Gracia, Villa Rumpal, Villa del Dique, Rosario, La Falda ir kitų vietovių. Dėmesio centre buvo Susivienijimo Lietuvių Argentinoje vietinio skyriaus pastangomis iškovo-
ta Lituania gatvės atidarymas. Išvarkėse buvo surengtas "Rambyn" koncertas SLA naujųjų namų salėje. Žodį tarė SLA centro valdybos pirm. R. Stalioraitis, Argentinos lietuvių organizacijai ir spaudos tarybos pirm. A. Micidias. Rambyniečių tautinius šokius net keletą kartų parodė vietinė televizijos stotis. Rugsėjo 16 d. Lituania gatvės bronzinę lentą atidengė S. Metrikis, P. Meilutis, I. Simanaušienė ir I. Martin, pakviesti SLA vietinio skyriaus pirm. A. Saduko. Šventinio apieigas atliko lietuvių bičiulis kun. Angel P. Omega. Kordobos miesto kariuomenės kapelionas. Atitinkamas kalbas pasakė SLA centro valdybos pirm. R. Stalioraitis ir Argentinos lietuvių organizacijai ir spaudos tarybos pirm. A. Micidias. Tautiniais drabužiais pasipuošę rambyniečiai nešė Lietuvos ir Argentinos vėliavas. Šventinio iškil-
mėje taip pat dalyvavo lenkų ir ukrainiečių atstovai, gausus kordobiečių būrys, laikraščių ir televizijos žurnalistai. Lituania gatvė yra Kordobos Pueyrredon rajone, prie didelės La Patria gatvės ir didžiausios Kordobos miesto ligoninės. Šventinio iškilms užbaigtos bendrais pietumis SLA vietinio skyriaus rūmuose. Visai Kordobos Lietuvių Dienų programai vadovavo energingas SLA narys Jonas K. Jankūnas, "Fiat — Grand Motores Diesel" firmos administracijos pareigūnas, gimes Kordoboje, bet kalbą lietuviškai ir save laiką lietuviu. Jis yra vienas pagrindinių Lituania gatvės Kordoboje iniciatorių.

Australija

SIAME SKYRIUJE JAU BUVO RASYTA apie Adelaidėje įvykusį simpoziumą tema "Ar turime palaikyti kultūrinis santykius su pavergta Lietuva". Skaitųjų pranešimų tekstai lig šiol mūsų nebuvo pasiekę. Todėl su dėmesiu teko peržiūrėti tik dabar į Torontą atkeliavusioje "Tėviškės Aidų" liepos 14 d. laidoje paskelbtą Pr. Pusedrės pranešimo minčių santrauką. Esą Pr. Pusedrės simpoziume teigė: "Štai, šiais metais iš Lietuvos atsigaivė kitas solis-

IR VIENAS LIETUVIŲ YRA LIETUVA! PER SPAUDĄ I LIETUVOS LAISVĖ, O LAISVĖJE TIKROJI SPAUDA!

tas V. Daunoras Kanados Hamiltone savo palydovų lūpomis jau drįso pasakyti aiškų ultimatumą, kad solistas nepradės dainuoti, kol iš salės nebus išnešta Lietuvos vėliava — mūsų trispalvė. Iš spaudos žinome, kad tas koncertas įvyko. Reikia... Ką tai reiškia? Tai reiškia ne ką kita, tik visišką Hamiltono lietuvių kapituliaciją komunizmui. Tai reiškia gėdą visiems Kanados lietuviams..." Tai netiesa. Kanadoje V. Daunoras lankėsi ir dainavo dar kartus — 1967 ir 1970 metais, bet ne Hamiltone. Ten nebuvo nė vieno jo koncerto, tad ir vėliavos išnešti nereikėjo, o juo labiau V. Daunorui "pastatyti aiškų ultimatumą". Toks teigimas yra skaudus skriauda hamiltoniečiams ir visiems Kanados lietuviams. Rimtose simpoziumuose būtina vadovautis ne gandai, bet faktais.

VYSK. PAULIUS MARCINKUS su popiežiaus Pauliaus VI asmeniniu sekretoriumi antra kartą lankėsi Australijoje. Jų viešnagės tikslas — paruošti planus Pauliaus VI kelionei į Australiją lapkričio 30 d. Tai bus istorinė data, nes lig šiol nė vienas popiežius nėra aplankęs Australijos žemyną.

ALB KRASTO VALDYBA organizuoja akcinę bendrovę, kuri savo žinioje turės spaustuvelę "Mūsų Pastogę" leisti bei kitiems ALB spaudos darbus. Šiuo metu lietuvių jau yra suaukoję \$5.000, o spautuvelei reikia apie \$10.000. Aukotojai gaus bendrovės šerūs.

Britanija

LONDONO LENKŲ SAVAITRAS-CIO "Dziennik Polski ir Dziennik Żolnierz" priedas "Tydzień Polski" iš-tiesą puslapi paskyrė prof. dr. Z. Ivinskio straipsniui apie lietuvių ir lenkų santykius. Autorius pristatomas kaip Baltijos ir Lenkijos istorijos dėstytojas Bonnos universitete, nutylint jo tautybę. Prof. dr. Z. Ivinskis primena lenkams jų pastangas sulenkinti lietuvių XIX š. antroje pusėje, kai bažnyčiose pėtyntes sukeldavė ir lietuviškas parapijas atsiųsti šoviništinio plauko lenkai kunigai. Po šio įvado jis išryškina gerasias lietuvių ir lenkų santykių puses — bendrą kovą ir pergalę prieš kryžiuočius, jogai-laičių Lietuvos krikštą. Prof. dr. Z. Ivinskis taipgi prisimena Lietuvos ir Lenkijos nepriklausomybės kovas, neliesdamas Vilniaus klausimo, bet pabrėždamas, kad Baltijos respublikoms nepriklausomybę padėjo atkurti lenkų pergalė prieš Tuchačevskio bolševikų armiją prie Vyšlos. Tada buvo sustabdytas bolševikų pro-veršis į Vakarų, Kremlius buvo priverstas laikytis 1920 m. vasarą su Lietuva pasirašytos sutarties. Prof. dr. Z. Ivinskis primena lenkams, kad II D. karo išvakarėse nacių Trečiasis Reichas gundė Lietuvą tapti jo sąjunga-ginike ir žygiuoti į Vilnių. Tada jau buvo pėrvelu užmegzti normalūs santykiai su Lenkija, nes lietuvių visuomenėje viešpatavo Lenkijai nepalankios nuotaikos dėl jos 1938 m. ultimatumo. Prof. dr. Z. Ivinskio teigimu, ryšių gerinimą su Lenkija prez. A. Smetona jau 1935 m. siūlė anuometinis užsienio reikalų minist-teris S. Lazoraitis. Dabartinės sąly-gos geriausia būtų abiem pusėm iš-lipti iš šaltjo karo apakus, užbaigti praieities sąskaitų suvedinimą ir siekti draugystės vokičių ir prancūzų pokarinio suartėjimo pavyzdžiu. Pasak prof. dr. Z. Ivinskio, 1965 m. Londono lenkų savaitraštyje paskelb-tas V. Lazoraitis laiškas "Lietu-viai ir lenkai" ir dėl jo kilusi reak-cija parodė, kad daug lenkų nesusi-gauda Lietuvos istorijoje, neišvengia klaidų ir netikslumų.

KUN. DR. JONAS SAKEVIČIUS, MIC, Sv. Kazimiero parapijos klebo-nas Londone, rugsėjo 30 d. išskri-dė į Čikagą aplankyti motinos ir kitų giminių. Londonan jis grįš rugsėjo 23 d.

Vokietija

VAIKŲ VASAROS STOVYKLĄ Romovėje liepos 26 — rugpjūčio 16 d. suorganizavo VLB tarybos refe-rentas vaikų reikalams kun. A. Berna-tonis. Stovyklavo 40 berniukų ir 42 mergaitės. Patrindinis dėmesys buvo skiriamas poilsui, sportui, lie-tuviškos dainoms, šokiams, eilėraš-čiams, išvykai į Heppenheimo oili. Stovyklai vadovavo A. Boem-Krutuly-tė ir kun. V. Kaleckis, talkinimai Ele-nos Bradūnaitės, Marytės Saulaitytės, Kristinos Budvydaitės iš JAV, Algio Vitkaus iš Schwezingeno, Marinos Auderytės iš Berlyno ir Petro Nevu-lio iš Miuncheno. Ligonius slaugė medicinos sesuo Anne Jacquet iš Prancūzijos. Iškilmingas stovyklos vėliavos nuleidimas įvyko rugpjūčio 15 d. vakarą, kai tautiniais drabužiais pasipuošę berniukai ir mergaitės su žibintais rankose atžygiavo aikštėn ir sugiedojo Tautos himną. Atsisvei-kinimo žodį stovyklos vadovų vardu tarė kun. V. Kaleckis. Stovyklautojai unisonu deklamavo Maironio eilėraš-tį "Lietuva brangi", sugiedojo "Ma-rija, Marija". Stovyklos uždarymo iš-kilmė baigta prie laužo, kurio progra-mai vadovavo Algis Vitkus. A. Bo-ehm-Krutulytės ir studentės M. An-derytės paruošė stovyklautojai dai-navo lietuviškas dainas, deklamavo eilėraščius, šoko tautinius šokius ir atliko montažą "Lietuva". Gimnaz-ijos salėje buvo surengta stovykla-tojų darbėlių ir piešinių paroda.

R. Denninger Limited
HAMILTON — ONTARIO — CANADA
284-288 KING STREET EAST — 528-8468
740 UPPER JAMES STREET — 389-4113
Nemokama autošaukė prie abiejų krautuvų

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 Namų tel. 279-0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

A. ČIŽIKAS TEL. 531-6165

ALFA RADIO & TV

Parduodame ir taisome ZENITH ir kitus televizijos priimtuvus, radijo ir HI-FI aparatus. Statome antenas. Turime didelį pasirinkimą lietuviškų muzikos plokštelių.

672 Lansdowne Ave. Toronto 4, Ont.

IVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS!

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

DOVANOS BE MUITO:

Motociklai, automobiliai, auto-... Taip pat persiuntiami pinigai, mobilūs motorai, skalbiamosios mašinos, suvamosios mašinos, televizijos ir radijo priimtuvai, šaldytuvai ir kt.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

- Be to siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime pardavimų įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronto, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

Prieš pradėdami ruošti siuntinį prašome rasti laiko ir pasiteirauti kiek ko galima vienam siuntinyje siųsti, nes nuo 1969 m. spalio mėn. daiktų ir ypač medžiagų kiekiai yra sumažinti. Be to, jei turime neaiškumų, prašome klausyti, telefonuoti bei rašyti — mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.

Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirodusi patarnauti ateičiai.

DARBO VALANDOS:

pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONGESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

Savininkai A. ir S. KALUZA

LIETUVIAI STALIAI maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. Striaupis Res. tel. LE 6-5363

A & B TAILORS

Sav. A. B. BERESNEVIČIUS

343 Rongesvalles Ave., Toronto 3

Tel. 531-1432

VYRIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HI-FI STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS

1613 Dundas St. W. Sav. R. Švaidulis

532-7733

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamilton skyrius: 293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Cie gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelų, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisome televizijos, HI-FI ir radijo aparatus. Parduodame lėmpas ir baterijas. Prityrę specialistai su ilga praktika

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbai

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)

5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)

Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir garzolino stotį. Garzolinai, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas kuo sąžiningiausiai. Garantuoti naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.

Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai

Telefonas 239-6601. **DARBO VALANDOS** — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

KOVA CONSTRUCTION COMPANY LIMITED

ATLIEKA VISUS STATYBOS DARBUS.

Stato naujus namus, įmones, garažus pagal sutartis. Remontuoja senus namus.

IRENGIA: virtuves, prausykias, šėimos ir žaidimų kambarius, židinius ir kt.

Skambinti: Andrius Tamošaitis, telefonas 278-1972

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas. Skambinti tel. LE 4-1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvius aptarnauja Jonas Jurenas

430 BATHURST ST. Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

PLEČIASI KARTU SU TORONTO SRITIMI

GO TRANSIT JAU YRA PRAPLĖTĘS KELEIVIŲ OPTARNAVIMĄ ĮVESDAMAS NAUJUS ŽALIUS IR BALTUS GO AUTOBUSUS. Jie pagaminti keleivių patogumui ir turi vėsinimo sistemą. Jie pradėjo kursuoti nuo rugsėjo 8 dienos į šiaurę, rytus ir vakarus.

Naujieji GO autobusai yra įvesti papildomam aptarnavimui ir pilnai įjungti į reguliarią Gray Coach aptarnavimą. Bilietų kainos yra tos pačios keliaujantiems tarp dviejų vietovių ir GO autobuso; traukinio bilietų dauguma galioja abiem sistemom. Nemokamos autoaikštės yra prie visų naujų GO autobusų stotčių.

TVARKARAŠČIAI GAUNAMI GRAY COACH AGENTŪROSE IR VIŠOSE GO TRANSIT STOTYSE.

GO TRANSIT

TAI CANADIAN NATIONAL RAILWAYS IR GRAY COACH LINES TARNYBA ONTARIO PROVINCIJAI

Hon. JOHN P. ROBERTS, ministeris pirmininkas

Hon. GEORGE E. GOMME, susisiekimo ministeris

SKAITYTOJAI PASISAKO

PRO VIRTUVES LANGA

Greitai prabėgo dvi savaitės su ateitininkais N. Wasagaj, prie šv. raudaus, beveik balto smėlio ir pakenciamai drungno ežero vandens. Dievulis tikrai nepajailėjo saulėtoji diena. Tuo geru naudojames visi: arti 200 galvų — dirbančių ir besilaisvųjų — mažųjų. Šalia žiaugsmų, buvo ir ligų. Paaiškėjo, kad kitos šioje vietovėje stovėjusios grupės turėjo net daugiau sergančių, negu mes. Vieno to rontiečio gydytojo nuomone — greičiausiai užterštas vanduo buvo to priežastimi. Be to, vaikai ateina iš vis labiau „sumiesionėjusių“ namų ir jiems gyvenimas be pilnų patogumų — sunkiai įmanomas. Ypač prausimasis iš ryto geliančiai šaltam vandeny juos baugina. Be to, programa šioj stovykloj plati, taip kad vaikai turi ne tik „a lot of fun“, bet ir pavargsta.

Nesigirdėjo skundimų iš valgytojų pusės, išskyrus tuos, kurie pripažė maitintis „popkornais“, „popgeriais“ ar šokoladais. Seimininkams dar persunkiu, nors jau ir pusėtinai mechanizuotj virtuvė. Norime vyro, jei ir nevisai darbo dienai, tai nors daliai.

Nežūrint kaikiurių sunkumų, maistu tenai niekas negali skųstis. Be to, dainos ir grynas oras padidino apetitą. Stovyklautojai pargrįžta ne tik saulės nuspallinti ir sportiška raumeningai, bet ir su pluoštu naujų, lietuviškų žodžių. O visdėlto tenka girdėti iš tų, kurie dar neįjungę vaikų į jokią stovyklą, kad esą ten per daug maudomasi ir tik blynais maitinama. Netiesia!

Su pasigerėjimu prisimename kapelioną kun. P. kurio švelni, krikščioniška siela ir nelabai linkusius paklusti Dievo įsakymams privertė nusileisti. Visdėlto neklauzadų buvo atsiradę — susipykę keršioji viens kitam. Tai visai nepatiktų šios organizacijos nariams. Bendro turto nieks nenaikino, matyt, daugelis tėvų išmokyti lietuviškai galvoti: gerbk svetimą turtą, kaip ir savąjį. Būtų gera patobulinti stovyklavietės rajoną. Pirmiausia, išnaikint nuodingą „ivy“, įtaisyti šilto vandens, kad ir mažą srovėlę šaltimis rytmediams ir ilgaplaukėms galvas išsitrinkti.

Tai buvo apdūmata laisvalaikio per aprūkusį virtuvės langelį. Be

MŪSŲ TAUTINIAI DRABUŽIAI

Iš okupuotos Lietuvos gautame žurnale „Kultūros Barai“ 1970 m. 8 nr. paskelbtas laiškas, kurį čia išsiai perspausdiname dėl jo būdingumo.

Red.

Pastaruoju metu daug diskutuojama apie mūsų tautinius drabužius. Vieni ragina, kad jie būtų tokie, kokiais proseneliai vilkėjo, kiti, norėdami jais apginti jaunimą, taikosi prie šiolaikinių madų.

Istorijos būvyje lietuvių tautiniai drabužiai keitėsi ir išgyveno natūralią raidą, bet visuomet jie buvo neatskiriama buities ir liaudies švenčių dalimi. Juos mūsų senoliai (Dūkioje — net mūsų tėvai) nešiodavo ne tik ypatingomis progomis, bet ir šiaip — sekmdieniais, poilsio dienomis. Tačiau kiekvienais metais tautinių drabužių paskirtis vis siaurėjo.

Kita vertus, tautinį kostiumą įsigyti tiek anksčiau, tiek dabar ne taip jau paprasta: ne visi ir gali — jie nėra pigūs. Užsisakyti tautinius drabužius pas audėjas taip pat nėra lengva. Nors kiekvienoje apylinkėje dar yra moterų, mokančių austi, retai kuri imasi šio darbo. Išauti medžiagą tautiniam kostiumui — sudėtinga. Apskritai, kaimo moteris audėjas reikėtų labiau skatinti, joms padėti. Juo daugiau namuose bus austinių staltiesių, užuolaidų su tautiniais raštais, tuo labiau veiksmė ir jaunima, sužadinsime jo pagarbą išraiškingai liaudies kūrybai. Kartu reikia rūpintis, kad tautinius drabužius pradėtų austi fabrikas ar dailės kombinatas ir kad norintys jų galėtų įsigyti parduotuvėje.

O dėl pačių drabužių, man atrodo, reikėtų daugiau laikytis istoriškai susiklosčiusios nešiosenos, liaudiškojo rūbų supratimo, nesiderinant prie kurios nors trumpalaikės mados. Tai yra liaudies kultūros palikimas, ir prie jo reikia prisiliesti taip pat atsargiai, kaip ir prie tautosakos ar liaudies dailės. Jau pradedame neskirti nei aukštaitiškų, nei žemaitiškų, nei dūkiesių drabužių, jie praranda savo būdingą ornamentiką. Dažnai pagyvėjusias moteriškes išgirsti kalbant: „Tai jau permainingi rūbai, kad net atpažinti negali!“

Teko ne kartą girdėti apie pagarbą tautiniams drabužiams užsienio lietuvių tarpe. Taigi nei pas mus, nei svetur senieji lietuvių drabužiai bei jų nešiosena dar niekam niekada nepadarė gėdos. Priešingai, jie kelia sužavėjimą, atkreipia dėmesį savo išraiškumu, spalvų subtilumu. Ir galėtume rasti kur kas daugiau progų — ir iškilmingų, ir ne tokių iškilmingų, kada derėtų apsilankyti tautinius drabužius. Pasiduodami mada, mes tarsi atsiskame liaudies kultūros palikimo.

Kęstutis Balčiūnas

Silalės raj., Kvedarna

MOKSLO IR KULTŪROS DIENOS

(Atkelta iš 5-to psl.)

Maistas ir darbas

Prof. dr. Rimvydas Šilbajoris savo pranešime „Donelaičio „Metų“ struktūra“ ribojosi vidiniu formų ryšiu, turinčiu du atspalvius — fizinį — egzistencinį aspektą ir socialinių-moralinių žmogaus santykių aspektą. Pirmąjį dominuoja maistas: „Valgyk skruzdėles ir jų negimusių veislių...“ K. Donelaičio „Metai“ pilni užuominu apie maistą. Baudžiauninko džiaugsmas — valgymas, išpraustas tarp alkio ir apsirijimo. Socialiniame-moraliniame aspekto vieta jungia ir žmonių santykius apibūdina darbas. Visuomenės struktūra „Metuose“ remiasi pareiga dirbti. Dirbantieji turi didesnę autoritetą, geresnį gyvenimą. K. Done-laitis neigiamai vaizduoja dvarininkus ne dėl jų socialinės padėties, bet dėl nenoro dirbti. Net ir socialinio gyvenimo skirtumai įtraukiami į maisto rėmus. Dar-das ir maistas yra pagrindinės metaforos. Šias ir kitas savo mintis prof. dr. R. Šilbajoris iliustravo gausiomis K. Donelaičio „Metų“ ištraukomis.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČINAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijas, nakvynių ir kitus reikalus
- be atsakro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- patarnauja atskleidžiant giminės
- parūpins bilietus keliaujantiems autobusuais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpins eismo priemonės ekskursijoms
- patarnauja atskleidžiant giminės

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

ŠYPSĖNOS

Sovietinis humoras

— Mano Laimutei jau trys mėnesiai, — sako viena moteriškė kitai.

— O mačo Vyturėliui tikrai du su puse, ir jis jau sėdi... Čia priėjo Kindžiulis ir pašnibždomis paklausė: — Už ką?

Du batai, vienas tonas

Kompozitorius Johanas Strausas užėjo kartą į batų parduotuvę. Ten jis ilgai sėdėjo ir pora po poros matavosi batus. Pagaliau jis atsikėlė, mostelėjo nepatenkintas ranka ir tarė: — Matau, kad nerasiu, ko jieškojau.

— O ko gi tamsta jieškai? — nustebo pardavėjas.

— Jieškau dviejų batų, kurie girgždėtų vienu tonu, — atsakė Strausas.

Kada gi galvoji?

Anglų fizikas Reserfordas vėl vakare užsuko į laboratoriją. Jis ten dar rado ties prietaisais palinkusį savo mokinių.

— Ką gi tamsta čia taip vėlai darai? — paklausė jis.

— Dirbu, pone profesoriau, atsakė mokiny.

— O ką tamsta dieną veiki? — Taip pat dirbu, — atsakė jis.

— Ar anksti rytą taip pat dirbi? — Taip, pone profesoriau, dirbu, — norėdamas įtikti profesorui, atsakė jis.

— Tai kada gi tamsta galvoji? — paklausė profesorius.

Troškuly

Vyras žmonai: — Jaučiu nepakenčiamą troškulį.

— Vandens čiaupas neužblokuotas.

— Sakiau, kad mane kankina troškuly, o praustis kol kas man nėra jokio reikalo.

Be kepturės

— Mano tėvelis visada vaikšto be kepturės, — sako vaikas savo draugui.

— Na, tai kas? Mano tėvelis visada vaikšto be plaukų!

Suvenyras

Jai geriausias Suvenyras, Kai negirtas Grįžta vyras.

Parinko Pr. Alš.

FRANK BARAUSKAS

INSURANCE AGENCY LIMITED

3828 Bloor St. W., Islington, Ontario

231-2661 231-6226

ART'S PHOTO STUDIO

780 Queen St. W. prie Gore Vale Tel. EM. 4-7994

Vestuvinės nuotraukos Meniškos vaikų nuotraukos Portretai ir kt.

NOTARAS A. LIUDZIUS, B.L.

421 Rongesvalles Ave. (Toronto Dominion Bank II aukštas)

Telefonai: įstaigos 537-1708 namų 279-7980

Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu.

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O. Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONGESVALLES AVE. (prie Geoffrey St.) TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS S. BRŪGOWSKI, O.D.

412 Rongesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 College St. Toronto

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v. Dėl priėmimo skambinti telefonu

VALAU FOTELIUS IR ĮVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis elektra valymas. Sutaupau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIONAS. Skambinkite LE. 3-4912.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blūgini-mo darbus. Skambinti Alfonsui LE 6-2805.

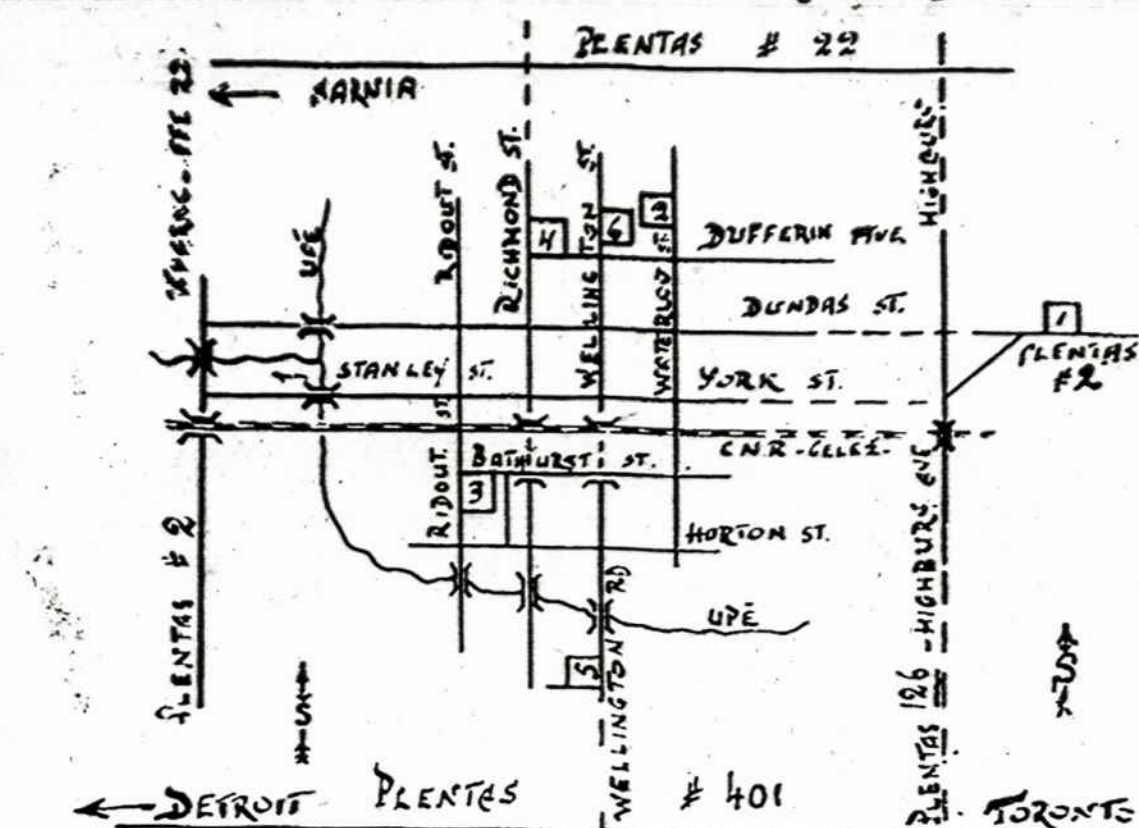
INSURANCE DUDA 769-4612

2231 Bloor Street W.

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

PIRMĄ KARTĄ LONDONE! 1970 M. SPALIO 9, 10, 11 DIENOMIS

Programą atliks pusketvirto šimto gražaus jaunimo! Geriausi Kanados lietuvių jaunimo ansambliai! Stipriausios Kanados lietuvių krepšinio komandos ir JAV meisteris!

#1 — parapijos salė #3 — L. arena #5 — Redeemer Church
#2 — Central High S. #4 — Bazilika #6 — Centennial Hall
P.S. Prašoma išsiskirti šį tvarkaraštį ir greta spausdinamą planą.
L.D. programa nurodyta ir leidinyje. Patariama atvykus į tuoj išvyti.

Visi nuosirdžiai kviečiami į bendrą visų mūsų šventę —

Penktadienį

8 v.v. **LINKSMI JAUNIMO ŠOKIAI** ir **VAIŠĖS** lietuvių parapijos salėje, 1414 Dundas Street East.

Šeštadienį

2 v.p.p. (ne 12 val. kaip skelbta) **KREPŠINIO RUNGTYNĖS** Central High School, Dufferin ir Waterloo.
Dalyvauja stipriausia komanda Detroito "Kovas", Kanados kr. rinktinė, 1970 m. meisteris "Aušra" ir kt.

8 v.v. **GRANDIOZINIS SUSIPAŽINIMO BALIUS** Londono arenoje, Ridout ir Bathurst.

Puikus orkestras, turtingas bufetas ir kt.

Vykstant į jaunimo šokius ir į parapiją iš 401 kelio išsukti į 126 kelią šiaurės link — Highbury Ave. ir vykti tiesiai ligi Dundas St., o į visus kitus parengimus iš 401 važiuoti Wellington Rd. N.

Sekmadienį

nuo 10 v. r. **Pr. Baltuonio medžio šaknų skulptūrų paroda** Centennial Hall, Wellington ir Dufferin

2 v.p.p. **PAMALDOS KATALIKAMS**

St. Peter's Basilica, Dufferin ir Richmond
Pamaldų metu gieda Toronto Šv. Jono par. choras, vadovaujamas muz. St. Gailevičiaus

2 v.p.p. **PAMALDOS EVANGELIKAMS** Redeemer Lutheran Church, 1 Wellington Cr. (Wellington Rd. keli blokai į pietus nuo tilto)

4 v.p.p. **ISKILMINGAS AKTAS** ir **KONCERTAS** Centennial Hall, Wellington ir Dufferin

Meninę dalį atlieka:
Hamiltono "Gyvatara" Londono "Baltija"
Toronto "Birbynė" Rodney ir Delhi
Montrealio "Gintaras" jaunimo chorai
Toronto "Gintaras"

SESIOLIKTAJAI LIETUVIŲ DIENAI RENGTI KOMITETAS

TORONTONT

Sv. Jono Kr. par. žinios

— Šį sekmadienį 11 val. pamaldoms renkasi choras. Bendra choro repeticija įvyks po 11 val. pamaldų par. salėje. Jis rengiamas giedoti Kanados Lietuvių Dienos pamaldose Londone.

— Springhurst šį sekmadienį pamaldos 11 v. Spalio 3-4 d. stovyklavietėje rengiama talka — paruošimas žiemai. Dėkojame Petriui Kripui, uoliai talkinėjus ir vadovavusiam stovyklos aikštės tvarkyme.

— Šį penktadienį prasideda pamokos lituanistiniam seminaram. Prisišėlimo patalpose.

— Nuo sekmadienio savaitės pradedamas metinis parapijiečių lankymas.

— Rugsėjo 27, sekmadienį, daroma rinkliava popiežiaus labdaros darbams. Šį sekmadienį išdalinami specialūs vokeliai.

— Šį sekmadienį 10 val. pamaldos už a.a. Mariją Daržinskienę.

Sv. Jono Pašalpinės Draugijos 60 m. išikūrimo sukakties paminėjimas — banketas įvyks spalio 24 d. Sv. Jono par. salėje.

Atskrido iš Kauno pas savo seserį p. Pargaliauskienę Antanina Petraitytę. Ji čia pastoviai ir gyvena. Jos artimieji ir bičiuliai linki jai geriausios sėkmės.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATORALUS GYDYMOS SVEIKATOS KLİNKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

DUNDAS — RONCESVALLES rajone išnuomojami vienas arba du kambariai; yra galimybė išsivirti; studentams arba šiaip pavieniams asmenims. Tel. 536-0690.

ISNUOMOJAMI III augštes du kambariai, virtuvė ir prausykla. Skambinti 5 v. p. p. tel. 536-4244.

ATLIEKU VISOKIOS RŪŠIES namų remonto darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 537-3942.

PARDUODAMI TAUTINIAI DRABUŽIAI, šaldytuvai, elektrinės krosnys, miegama sofa ir spintelė su stalčiais (komoda). Tel. 536-6480.

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. Darau virtuvės spintelių ir įrengiu poilsio kambarius. Tel. 535-4724.

NEBRANGUS ORKESTRAS, mažesnės ar didesnės sudėties, įvairiems renginiams. Tel. 767-7084, A. Zaremba.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258
Išvalius savo pastatę rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršukai, rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvinės dešros ir kt. Užsakymai priimami ir telefonu. Nemokamas pristatymas.

BARONESSA BEAUTY SALON
Sav. Alė Kerberienė Tel. 762-4252
2265 BLOOR St. W., kampas Bloor-Durie gatvių
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t. t. Priėmamos kainos

Šeštadieninė mokykla jau pradėjo darbą rugsėjo 12 d. Išregistravo nemažą būrį pirmamečių mokinių, nors jų skaičius kol kas mažesnis už šiemet baigusiųjų skaičių. Mokykla ir šiemet veikia kiekvieną šeštadienį Sv. Cecilijos mokyklos patalpose (ten pat, kur ir pernai — Annette ir Evelyn gatvių sankryžoje. "T2" 37 nr. per klaidą buvo įrašyta Bloor gt.). Jei kas dar neįregistravo savo mokyklinio amžiaus vaikų, prašoma pasukubėti, kad neatsilikėtų nuo kitų mokinių.

Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos pamaldos sekmadienį, rugsėjo 20, bus 9.30 v. r.; spalio 11 d. pamaldų nebus, nes jos bus laikomos Londone Lietuvių Dienos proga; tikslus laikas ir vieta bus pranešta vėliau. Spalio 18 d. pamaldos Toronto bus 9 v. r., o spalio 25 d. — 11 v. r. (bendros Reformacijos šventės pamaldos).

Uždaro rekolekcijos moterims įvyks spalio 24 d. Port Credit rekolekcijų namuose. Jas veda kun. prof. St. Yla. Registruotis ir gauti informacijas galima pas A. Kuoliene RO 9-7051 ir Prisišėlimo parapijos raštinėje LE 3-0977. Kviečiamos Toronto ir apylinkių moterys bei merginos jose dalyvauti.

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos posėdis įvyks š. m. spalio 24-25 dienomis National Library patalpose Otavoje. Kviečiami dalyvauti krašto tarybos nariai ir visi, kurie dalyvauja lietuviškoje veikloje, ypač Otavoje gyvenantieji.

Lietuvių kapinės naujiems paminklams pamatai paruošti: Statulevičiui, Navickui, Tribinevičiui, Bacevičiui, Buračiui, Lapinskiui, Sarūniui, Murzai, Stepartui, Bartkui, Petkūniui, Buntinui, Pretkui, Karaliui, Aukštakalniui, Vaitukaičiui, Pilėniui, Rožaitienei, Zemgulytei, Plačiakiui, Juodžiui, Šventoraičiui, Teresevičiui, Paliuliui, Steponaitienei, Eidukevičiui ir Manglicui.

NAUJOS KNYGOS SV. JONO PARAPIJOS KNYGYNĖ BAZNYCIA IR PASAULIS, A. Mačina (bažnytinio gyvenimo kaita po II Vatikano susirinkimo) \$2.00.

ANTROJI BANGA, O. Nendrė. Romanas. \$3.50.

NEMUNAS TEKA PER ATLANTĄ, V. Alantas. Novelės. \$3.50.

LIETUVIŲ APYSAKOS, H. Sudermann. \$3.00.

MŪŠU MAZOJI SESUO, A. Vaičiulaitis (II laida). \$3.00.

ISDŽIOVUSI LANKA, A. Baronas. Novelės. \$4.50.

POEIJOS PILNATIS, B. Brazdionis. \$10.00.

Šias ir kitas knygas galima įsigyti sekmadieniais po pamaldų arba užsakyti paštu: A. Aušrotas, 485 Windermere Ave., Toronto 9, Ont.

Fleet Electric Co. Ltd. ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronto
923-7194. Sav. A. Čeponis

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety Lygos. Baigę šią mokyklą gauna pigesnę autovežimio draudimą. Nemo-kami nurodymai klaseje ar namuose turintiems laisvą laisvą. Mokome vairuoti standartinius ir automatinus automobilius. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HQ 6-1331

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

LIETUVIŲ DIENOS INFORMACIJA bus teikiama parapijos salėje, 1414 Dundas St. E., pusės bloko į rytus nuo Highbury Avenue (iš 401 kelio 126 išvažiuojamas) arba telefonu 455-3129 šeštadienį nuo 10 v. ryto ligi 4 v. p. p. Čia bus galima sužinoti apie viešbučius, motelių ir kt. Bus galima gauti ir Lietuvių Dienos leidinį, kurį patariama tuoj įsigyti ir į jį žvilgtelti prieš įėjant valgyklų ar krautuvinių telefonų knygoje — sutapysite laiko. Šioje vietoje bus tik minėtoji informacija ir jaunimo šokiai penktadienio vakare 8 v. Visa kita vyks pačiam miesto centre kelių blokų ribose. Leidinys bus gaunamas ir panaši informacija teikiama

šeštadienį nuo 7 v. v. ligi vidurnakčio London Arena pastate, Ridout S. ir Bathurst, kurioje vyks didysis susipažinimo balius nuo 8 v. v. Sios vietos tel. 432-6755.
Prašoma atkreipti dėmesį į tai, kad krepšinio rungtynės tarp geriausių komandų vyks Central High School, Dufferin ir Waterloo ne 12 v., kaip kai kurioje informacijoje buvo teigiama, bet 2 v.p.p. Vykstant į šiuos ir kitus parengimus, vykstančius miesto centre, naudoti Wellington Rd. N. išvažiuojamą iš 401 pento.

Visi kviečiami dalyvauti Lietuvių Dienoje, pirmą sykį rengiamoje Londone, spalio 9, 10 ir 11 d.d. LD-Kor-DE

VASARINĖ PAUTIENIAUS PARODA

Šeštadienį, rugpjūčio 29, vasarvietėje kasdamas šulinį ir įsirausęs į žemę ligi akių, pajutau kaip tankiais, smulkiais žingsniais atiduluoju dail. J. Pautienius. Priartėjęs sako: "Užėik rytą, bet viešas paskutiniųjų darbų parodymas". Tai taręs vel nusukėdavo.

Sekmadienis. Užsuku į "Jūrą", kur vasaroja dail. Pautienius. Išdėstyti čia jam bevarsojant sukurtieji darbai — daugiausia mažo formato, keletas pusėtinio dydžio. Manau, kad darbų mastelis sumažėjo mažėjant jų autoriaus fizinėms jėgoms. Jau keletas metų, dail. Pautienius įkeliavo pensininko amžium. Pažvelgus į jį, atrodo, pūstelėjęs vėjelis nuėmęs jį nuo tako, bet jis vis tebedirba, tebe-

Pamaldos Midlande. S. Amerikos pirmųjų kankinių šventovėje įvyko lietuvių pamaldos. Del vėlyvo ir drėgno rudens oro lietuvių maldininkų skaičius nebuvo didelis. Kyla tad mintis atieityje pvertarkyti lietuvių kankinių pagerbimą.

Pagerbtas Aug. Kuolas. Rugsėjo 12 d. Springhurst, dr. A. S. Kazlauskas vasarvietėje, dalyvaujant per 60 giminių ir bičiulių, pagerbtas visuomenininkas Augustinas Kuolas 60 metų amžiaus sukakties proga. Svečių vardu suakutvininkui išteiktas aukštinis laikrodys. Žodį tarė K. Kalenda. Aug. Kuolas aktyviai reikišias Liet. Bendruomenėje; dvejus metus buvo Toronto apyl. pirmininku. Suakutvininkas Kanados lietuvių archyvo, kuris yra jo paties privačiuose namuose.

Dail. L. Urbonas iš Australijos tebevieši Toronto. Dalyvavo L. K. Mokslo Akademijos architektūros ir meno sekcijos darbuose bei skaitė paskaitą. Jo paveikslų dar galima gauti Gallery Bloor 2263 Bloor W. Tel. 763-3217. Ten yra senesnių ir naujesių jo darbų.

Atitaisymas. "T2" 37 nr. aprašant pianisto A. Kuprevičiaus koncertą, pažymėta, kad dėl laiko stokos buvo atsisakyta programoje įrašytų Šopeno kūrinių. Patikrinus magnetofono juostelės įrašytą koncertą, paaiškėjo, kad visi programos dalykai buvo atlikti dargi su priedu Liszt "Liebestraum". Pianistas, taupydams laiką, trumpino tarpus tarp atskirų kūrinių ir dėlto susidarė išpuolis, kad koncertas buvo sutrumpintas. Taipgi žinutėje apie mokytojų studijų savaitės dalyvius turėjo būti įrašyta R. Staškevičiūtė, o ne Staškevičius.

A + A JUOZUI DUBAUSKUI
Kalgaryje mirus —
Bronius ir Eufemija Šopiai ir dukterys

JUOZUI DUBAUSKUI
mirus, jo žmoną VALERIJA, sūnų KESTUTĮ, ANTONA, VITA, dukterį Rūtelę su šeimosim nuosirdžiai užjaučiame —
Česlovas ir Birutė Joniai

MONTREALIŲ

Aušros Vartų par. žinios

— Rugsėjo 8 d. mirė Aleksas Tomsonis, 69 metų amžiaus. Palaidotas Londone, Ont. Žmonai ir giminėms reikiame užuojautą.

— Parapijos choras po vasaros atostogų jau pradėjo giedoti sekma-dienų pamaldose. Choro vadovui ir visiems choristams linkime sėkmės.

— Pakrikštyta Edgaro-Jono Smilgevičiaus dukrelė Danos-Leanne-Catherine vardu. Taip pat pakrikštyta Vytauto Givio dukrelė Marijos-Onos-Margaritos vardu.

— Ignas Krukulis bažnyčiai paukojo \$20.

Lietuvių Akademinių Sambūris Montrealyje skiria aštuntą Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją \$500 už stipriausią 1968-1969 m. išspausdintą ir dar nepremijuotą grožinės literatūros veikalą. Vertintųjų komisiją sudaro: V. Jonynas, dr. H. Nagys, dr. I. Gražytė — Lietuvių Rašytojų Draugijos atstovė, J. Adomaitis — KLB Montrealio seimelio prezidento atstovas, A. Beniušis — Lietuvių Akademinių Sambūrio pirm. Premija bus iškilmingai įteikiama Akademinių Sambūrio ruošiamame metiniame baliuje š. m. spalio 24 d., 7 v. v., Chateau Champlain Hotel Montrealyje. Lietuvių visuomenė yra nuosirdžiai kviečiama dalyvauti. Įėjimo kaina — \$12.50. Bilietus pagedaujama įsigyti iš anksto. Norint bilietų arba daugiau informacijos, galima kreiptis į Sambūrio pirmininką: Algirdas Beniušis, 519 Le Royer St., St. Lambert, Que. Tel. 671-6374 (Area 514).

TORONTO, ONT.

Neris Ankuvienė (Ankudavičienė) rugsėjo 11 d. Yorko universitete apgynė disertaciją ir gavo psichologijos mokslų daktarės laipsnį. Diplomą įteikimas bus už mėnesio. Kurį laiką ji yra dėstyusi psichologiją Trentono universitete Peterboro mieste.

Violetos Nešukaitytės vardas Toronto "Star" dienraštyje susilaukė antraštinės žinios: "Violeta Nešukaitytė paces Canada win" ryšium su jos čempionato laimėjimais stalo tenise Kanados parodos metu Toronte. Plačiau žiūr. sporto skyriuje.

"T2" skaitytojas Jonas Juška iš Rochesterio su torontiečiu M. Petruiliu lankėsi "T2" ir papasakojo apie savo kelionę Europon. Jau 40 metų jis gyvena JAV-se.

Lietuvių evangelikų parapija, vadovaujama kun. Algimanto Žilinsko, netrukus ketina skelbti kas savaitę "Tėviškės Žibu-ruose" savo veiklos žinias, pa-našiai kaip ir katalikų parapijos.

Imigrantų skaičius iš Lietuvos Kanadon labai nežymus. Pagal statistikos biuro duomenis, per 1970 m. pirmąjį pusmetį imigravo tik du asmenys.

Vestuvės. Rugsėjo 12 d. Prisišėlimo par. bažnyčioje susituokė Eduardas A. Stanevičius ir Laima Teišerskytė. Vestuvių puotoje dalyvavo per pusę šimto svečių. Jaunavedų studijauja inžineriją, o jaunoji baigė meno mokyklą. Pažymėtina, kad jaunoji yra gimusi Sibiro tremtyje, kur jos tėveliai Stasys ir Ona Teišerskiai, kaip ir daugelis lietuvių tremtinių, daug yra iškentėję.

Ukrainiečių jaunimo federacija surengė didelio masto spektaklį O'Keefe Centre. Salė, kurioje telpa 3000 asmenų, buvo pilna žmonių. Jie scenoje išvydo Ukrainos istoriją vaizduose. Buvo pavaizduoti kazokai, laisvės kovotojai ir kiti. Programoje dalyvavo meno ansambliai iš Toronto ir St. Catharines, Ont. Salia istorinių scenų, buvo ir įvairių tautinių šokių. Programos atlikėjai buvo apsiėmę tautiniais ukrainiečių drabužiais. Istorinėse scenose vyravo daugiausia kariniai motyvai ir herojinės drąsos pabrėžimas. Programos pranešėju buvo Niujorko aktorius William Shust.

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.
TELEFONAS 727-3120
VISU RŪŠIŲ DRAUDA
6695-35th Avenue, Rosemount, Montreal, 409, P.Q.
ALBERTAS NORKELIONAS, B.A.C.S.C.I.B. 727-3120
NAMU:
ARVYDAS RUDZEVICIUS, A.I.B. 271-5758

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827
DUODA PASKOLAS:
(įskaitant nario gyvybės apdraudą iki \$10,000 paskolos sumos)
Asmeninės, čekių kredito ir nekiln. turto (rezidenc. nuosav.) is 9%
Investicines, pagal jų rūšį, nuo 9.5% iki 12%
Terminui suėjus, paskolos atnaujinamos is tuo metu galiojančio palūkanų procento.
MOKA UŽ:
Einamąsias s-tas 5.0%
Sėrus (numatyta) 6.0%
Taupomąsias s-tas 6.5%
Term. ind. 1 metams 7.25%
Term. ind. 2 metams 7.75%
Term. ind. 3 metams 8.0%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 šerų sumos.
Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrant šeštadienius: vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmadienį, trečiadieniais ir penktadienį nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.